

VÂN MÔN KHUÔNG CHÂN THIỀN SƯ QUẢNG LỤC

QUYỂN TRUNG

Thất trung ngữ yếu.

Sư dạy chúng: khắp mười phương thế giới càn khôn đại địa, dùng gậy vẽ trăm đường lộn xộn, ba thừa mười hai phần giáo Đạt-ma Tây lai, nếu không bỏ qua tức không được, không mất một tiếng hét.

Sư dạy chúng: Hai mươi tám Tổ Ấn Độ, sáu vị Tổ Trung Hoa, lão Hòa thượng trong thiên hạ đều ở trên gậy này. Mặc dầu lãnh hội được phân minh lổ lác, chỉ ở giữa đường, nếu không bỏ qua. Hết thầy đều là dã hồ tinh.

Một hôm, Sư nói: Lão tăng xưa nay đều có từ bi cho nên mới nói lời rơi trên cỏ, theo lời nói mà biết người. Nếu nói lời rơi trên cỏ, tức không như thế. Nếu thế thì lập lại lời nói để hiểu lời nói, không thấy Hòa thượng Ngưỡng Sơn hỏi tăng: Gần đây rời từ chỗ nào?

- Lô Sơn.

- Từng đạo Ngũ phong chưa?

- Chưa từng đạo.

- Xà-lê chưa từng đạo chơi ở núi.

Sư nói: Lời này đều là từ bi nên nói lời rơi trên cỏ.

Có lúc Sư nói: Nếu nói tức tâm tức Phật, tạm nhận nô tỳ làm chồng, sinh tử Niết-bàn giống như chặt đầu rồi còn sống. Nếu nói Phật nói Tổ giống như đem khúc cây đổi lại my mắt của ông.

Công án cổ nhân nói: Nghe tiếng ngộ đạo thấy sắc minh tâm.

Sư hỏi: Thế nào là nghe thấy tiếng ngộ đạo thấy sắc minh tâm?

Bền nói: Bỏ-tát Quán Thế Âm đem tiền đến mua bánh, buông tay xuống nói, té ra chỉ là bánh bao.

Có khi Sư nói: Lồng đèn chính là ông, lấy bát ăn cơm không phải là chính ông.

Có vị tăng hỏi: Cơm là chính mình thời thế nào?

Sư đáp: Dã hồ tinh quê mùa.

Lại nói: Đến đây không? ông nói cơm là chính mình?

Tăng đáp: Đúng vậy.

Sư nói: Năm lửa mộng thấy gã quê mùa.

Có khi Sư nói: Chân không không hoại có, chân không không khác sắc.

Tăng bèn hỏi: Thế nào là chân không?

Sư nói: Có nghe tiếng chuông không.

Tăng đáp: Là tiếng chuông.

- Năm lửa mộng thấy không?

Công án Hòa thượng Sơ Sơn hỏi tăng: Từ đâu đến?

- Lãn trung đến.

- Từng đến Tuyết Phong chưa?

- Từng đến.

Trước đây khi ta đến thì việc này không đủ, còn nay thì thế nào?

Tăng thưa: Nay thì đủ vậy.

Sơn nói: Cháo đủ cơm đủ.

Tăng không đáp.

Sư nói: Cháo đủ cơm đủ.

Công Án thượng tọa Phù tham Tuyết Phong, Phong nghe bèn vân tập chúng, Phù đến pháp đường nhìn thấy Tuyết Phong, bèn xuống thăm tri Sự. Ngày hôm sau lại lễ bái nói: Hôm qua tôi xúc chạm ngang ngược với Hòa thượng.

Tuyết Phong nói: Biết việc này liền thôi

Lúc đó có một vị Tăng hỏi Sư: Làm như thế là xúc phạm ngang ngược với Hòa thượng. Sư liền đánh.

CÔNG ÁN: Tăng hỏi Tư Phước: Người xưa giơ chùy dựng phát tử là có ý chỉ gì?

Tư Phước đáp: Người xưa cho như thế.

Tăng nói: Giơ chùy dựng phát tử còn là thế nào?

Tư Phước liêm quát: Người xưa là con mắt đó

Tăng hỏi: Hòa thượng làm như thế?

Sư hỏi: Năm lửa có hiểu không?

Tăng không đáp được. Sư gọi Tăng lại. Tăng đến gần, Sư dùng cây phát trần đánh.

CÔNG ÁN: Tam Bình tụng:

(Túc thử kiến văn phi kiến văn

(Túc thấy nghe này chẳng thấy nghe)

Sư: Gọi cái gì là thấy nghe?

Vô dư thanh sắc khả trình quân

(Không thừa thanh sắc đáng trình người)

Sư nói: Có cái gì là thanh sắc ở đầu môi.

Cá trung nhược liễu toàn vô Sự

(Trong đây nếu hiểu toàn vô Sự)

Sư nói: Có Sự gì?

Thể dụng vô phương phân bất phân

(Thể dụng ngại gì phân bất phân)

Sư nói: Nói là thể, thể là nói.

Sư lại đưa cây gậy lên nói: Cây gậy là thể, lồng đèn là dụng. Là “phân bất phân”. Không thấy đạo, trí Nhất thiết trí Thanh tịnh.

CÔNG ÁN: Nhất Túc Giác nói: “Huyền

hóa không thân tức pháp thân”.

Sư đưa gậy lên nói: Hết thủy đại địa không phải là pháp thân.

CÔNG ÁN: Tăng hỏi Triệu Châu: Con mới vào tông lâm xin Sư chỉ bày.

Triệu Châu hỏi: Ăn cháo chưa?

Tăng đáp: Ăn cháo rồi.

Triệu Châu nói: Rửa bát đi!

Sư nói: Thử nói có chỉ bày hay không chỉ bày. Triệu Châu nói gì với ông tăng đó, nếu nói không chỉ bày thì làm sao ông tăng đó ngộ được.

CÔNG ÁN: Tăng hỏi Tuyết Phong: Xin Sư chỉ dạy.

Tuyết Phong nói: Là cái gì?

Ông Tăng ngay lời nói có tính.

Sư nói: Tuyết Phong đến y có gì?

Có khi Sư nói: Trên đất bằng người chết vô số. Qua được rừng gai là tay giỏi.

Tăng nói: Cùng với Đệ nhất tòa trong tăng đường có chỗ lâu dài.

Sư nói: Tô-rô, Tô-rô.

CÔNG ÁN: Vô tình thuyết pháp. Chợt nghe tiếng chuông. Thích-ca Lão tử thuyết pháp. Thành linh Sư đưa cây gậy lên hỏi Tăng:

Đây là cái gì?

Tăng nói: Cây gậy.

Sư nói: Năm lửa mộng thấy.

Một hôm Sư nói: Bán bói toán quẻ mùa, Đông bói, Tây bói. Bồng nhiên đang bói cũng bất định.

Tăng liền hỏi: BỔNG nhiên khi đang bói thì thế nào?

Sư nói: Cúi xin.

Có lúc Sư nói: Đại dụng hiện tiền không giữ phép tắc.

Tăng liền hỏi: Thế nào là đại dụng hiện tiền?

Sư bèn đưa cây gậy cất giọng xướng lên: Thích-ca Lão tử đến.

Có khi Sư dùng cây gậy đập vào hỏa lò một cái. Đại chúng mặt mờ không hiểu. Sư mới nói: Trước người vô trí đừng nói đập ông vỡ đầu trăm mảnh.

Có khi Sư nói: Hãy nhìn pháp thân biến thành lồng đèn. Lõng ngay dưới gót chân ông.

Sư nói: Giở trò giết ta.

Tăng nói: Với nó thì khác xa không còn ở trong đó.

Sư nói: Mười vạn tám ngàn.

CÔNG AN: Bàn Sơn nói: Quang cảnh đều mất. Là vật gì?

Sư nói: Mặc dù nói thế còn ở giữa đường chưa thông suốt một con đường.

Tăng bèn hỏi: Thế nào là một con đường?

Hoa đảnh Thiên Thai, cầu đá Triệu Châu.

Công An Ngưỡng Sơn nói: Thiên Như Lai tức cho Sư huynh hiểu.

Tăng bèn hỏi: Thế nào là Thiên Như Lai?

- Thượng Đại nhân.

Lại dơ quạt lên nói: Ta gọi là cái quạt.

Còn ông gọi là gì?

Tăng không nói.

Sư nói: Thuyết pháp trên cái quạt, giấu thân trong lồng đèn, là thế nào?

Tăng lại hỏi: Thế nào là Thiên Hòa thượng?

Sư quát: Té ra chỉ là ở đây?

CÔNG AN: Tuyết Phong gọi Tăng đến gần.

Phong nói: Đi đi.

Sư nêu xong, hỏi Tăng: Ông nói được câu chấp tay là thế nào?

Nếu ông nói được câu chấp tay tức thấy Tuyết Phong.

CÔNG AN: Tam Tổ nói: Một niệm không sinh vạn pháp không lỗi.

Sư nói: Chỉ ngộ trong đây rồi, bèn đưa gậy lên nói: Càn khôn đại địa có lỗi gì?

CÔNG AN: Nhất Túc Giác nói:

Tất cả số câu chẳng phải số câu, Linh giác đâu giao thiệp với ta.

Sư nói: Đi đứng nằm ngồi không phải Linh giác gọi là câu gì?

CÔNG ÁN: Bàn Sơn nói:

Ánh sáng cảnh vật đều quên là vật gì?

Sư nói: Ân thân trong biển Đông, ngựa chạy trên núi Tu-di, lại lấy gậy gõ vào giường thiền một cái.

Đại chúng mờ mịt không hiểu, Sư mới đưa gậy lên đuổi giải tán đi nói: Sẽ nói lan lợi là thùng sơn.

CÔNG ÁN: Tăng hỏi Hòa thượng Càn Long:

Chư Bạc-già-phạm mười phương cũng chỉ một đường Niết-bàn, không biết đầu đường ở đâu?

Sư cầm gậy vạch một đường nói: Đây!

Về sau có ông tăng đem chuyện này hỏi Ngài Vân Môn. Vân Môn cầm quạt giơ lên bảo:

Quạt nhảy một cái lên tận tầng trời thứ ba mươi ba gõ lỗ mũi Đế Thích. Con Lý Ngư ngoài biển Đông đánh một hèo, trời mưa như trút.

Có khi Sư nói: Chư vị khắp nơi đưa chùy, dựng phát trần nói hiểu chưa? Chỉ nói: Áp chế lâu thành hèn hạ.

Lại nói: Đúng đúng, Sư đợi y nghĩ ngợi liền đánh.

CÔNG ÁN: Kinh giáo nói: Tâm sinh các pháp sinh, tâm diệt các pháp diệt, mới đưa gậy lên hỏi: Nặng bao nhiêu?

Sư đáp: Nửa cân.

Sư nói: Năm lừa mông thấy.

CÔNG ÁN: Lời Giáp Sơn nói: Tiến cử lão Tăng trên đầu trăm ngọn cỏ Sư chấp tay nói:

- Chào Thầy! Chào Thầy! lại lấy gậy chỉ cột trụ nói:

- Giáp Sơn biến thành cột trụ, hãy xem!

CÔNG ÁN: Ngưỡng Sơn hỏi Tăng: Từ đâu đến đây?

Tăng đáp: Hướng Nam.

Giáp Sơn đưa gậy lên nói trong đó nói gì?

Tăng thưa: Không nói.

Giáp Sơn: Triệu tập đại chúng vào tham đường.

Vị tăng kia liền bỏ đi, Ngài Giáp Sơn gọi vị Tăng lại.

Tăng đáp: Dạ.

Sơn nói: Đến gần đây, Tăng đến gần, Giáp Sơn liền đánh.

Sư nói: Ngưỡng Sơn nếu không nói lời nói sau thì đâu biết được người.

CÔNG ÁN: Ngài Tuyết Phong gọi Tăng đến gần trước, Tăng đến trước.

Ngài Tuyết Phong nói: Đi chỗ nào?

Tăng thừa: Đi thỉnh khắp.

Tuyết Phong nói: Đi đi.

Sư đáp: Đây là theo lời nói mà biết người.

CÔNG ÁN: Tham Đồng Khế nói: Quay lại với nhau hay không quay lại với nhau.

Sư đáp: Sao không quay lại với nhau, Ngài mới chỉ tấm ván nói: Tấm ván đó có thể quay trở lại không?

Sư nói: Gọi tấm ván là gì?

CÔNG ÁN: Ra cái thấy, nghe, biết không có chướng ngại, thanh, hương, vị, xúc luôn là Tam-muội.

Sư đáp: Khắp nơi chẳng phải Tam-muội, lúc đi không phải Tam-muội.

Có nơi nói: Thanh, hương, vị, xúc ở một bên, thể, thanh, hương, vị xúc ở một bên, kiến giải không đều.

CÔNG ÁN: Giáp Sơn có lần đang ngồi, Động Sơn đến nói: Là gì?

Giáp Sơn đáp: Chỉ như thế.

Sư thay Động Sơn nói: Chẳng bỏ qua lại như thế nào?”. Sư thay Giáp Sơn liền hét lên một tiếng, bắt Giáp Sơn nói: Chỉ như thế, vốn chỉ ở trong hang ếch nhái”.

Lại nói: Chỉ như thế, cũng khó được.

CÔNG ÁN: Kệ của Tổ Sư nói: Pháp pháp xưa nay là pháp.

Sư đáp: Đi, đứng, nằm, ngồi chẳng phải pháp xưa nay, tất cả chỗ chẳng pháp là pháp xưa nay. Chỉ như sơn hà đại địa và ông ngày đêm mặc áo ăn cơm là lỗi gì?

Lại nói: Pháp vốn pháp không pháp. Sư đưa gậy lên nói: Chẳng phải vốn không pháp.

CÔNG ÁN: Tụng của Phó Đại sĩ rằng: Tay không kéo đầu bừa, đi bộ cưỡi trâu.

Sư nói: Là ông từ phương Bắc cưỡi một con trâu đến đây, Sư liền đưa gậy lên nói: Chẳng thấy đạo, ngàn đầu vạn đầu đến đây chỉ biết lấy một đầu.

CÔNG ÁN: Bảo Công nói: Như thân ta không, các pháp cũng không, mười phẩm vạn loại đều giống nhau.

Sư đáp: Ông đứng không thấy đứng, đi không thấy đi, bốn đại năm uẩn không thể được, nói nào thấy có sơn hà, đại, địa, là một ngày ông mang bát đến lấy cơm gọi là cơm gì? nơi nào lại có hạt gạo đến.

CÔNG AN: Tất cả tiếng là tiếng của Phật, tất cả sắc là của Phật, Sư đấng phất trần lên nói: Là cái gì? Nếu nói là phất trần thì bà già trong ba thôn thiên cũng chưa hội.

CÔNG AN: Thiên khách phương Nam hỏi quốc Sư: Phật pháp ở đây như thế nào?

Quốc Sư đáp: Thân tâm nhất như, ngoài thân không khác gì.

Sư nói: Sơn hà đại địa nơi nào có.

Có lúc Sư nói: Cần biết Tổ Sư không? Lấy gậy chỉ nói rằng: Tổ Sư nhảy trên đầu ông, cần biết mắt Tổ Sư không? ở dưới gót chân của ông.

Lại nói: Đây là trà cơm cúng tế quĩ thần, tuy như vậy, quĩ thần cũng không nhàm chán.

Có khi Sư nói: Nếu nói Bồ-đề Niết-bàn chân như giải thoát là đốt cây hương phong cúng dường ông. Nếu nói Phật nói Tổ là đốt hương Hoàng Thục cúng dường ông. Nếu nói lời siêu Phật việt Tổ là đốt hương vòng cúng dường ông, quy y Phật, pháp, tăng đi.

Một hôm Sư đưa gậy lên nêu giáo nói: Phàm phu thật gọi là có Nhị thừa tách ra gọi là không, duyên giác gọi là huyễn, có Bồ-tát đương thể tức là không mới nói” Nạp tăng thấy gậy chỉ gọi là gậy, đi chỉ đi, ngồi chỉ ngồi đều không được động.

Nêu Giáp Sơn nói: Trên trăm đầu ngọn cỏ tiến cử lão tăng, ở trong phố chợ náo nhiệt mà nhận ra thiên tử.

Lại nói: Một trần khởi lên râu tóc hết đại địa.

CÔNG AN: Tuyết Phong nói: Chư Phật ba đời hưởng đến ngọn lửa mà chuyển bánh xe pháp.

Sư đáp: Ngọn lửa vì Chư Phật Phật ba đời thuyết pháp thì Chư Phật ba đời lập tức nghe.

Uống trà xong, đưa chén lên nói: Chư Phật ba đời nghe pháp rồi, hết thấy đều ở cái chén này, thấy gì thấy gì, nếu không lãnh hội, hãy chờ đến nhiều năm, ngày tháng lãnh hội lấy.

CÔNG AN: Bàn Sơn nói: Ánh sáng chẳng chiếu cảnh vật, cảnh vật cũng chẳng còn, ánh sáng, cảnh vật đều quên, lại là vật gì?

Sư đáp: Hết thấy đại địa là ánh sáng, gọi là cái gì là chính mình? Nếu ông biết được ánh sáng đi, cảnh cũng không thể được, phân gì có ánh sáng cảnh vật, ánh sáng cảnh vật là không thể được, lại là vật gì?

Lại nói: Đây là lòng từ của cổ nhân cho nên lại nói sẽ nói, trong đây phân minh lồi lạc, bỏ qua tức không thể, nếu chẳng bỏ qua. Sư lại đưa tay nói: Tô rô, Tô rô!

CÔNG ÁN: Phó Đại sĩ nói: Sông thiên theo sóng tịnh, nước định theo sóng lặng.

Sư đưa gậy chỉ lồng đèn nói: Còn thấy không? Nếu nói thấy là phá phàm phu, nếu không thấy, có hai mắt, ông hiểu thế nào, hồi lâu lại lấy gậy nói, hết thấy đại địa chẳng phải sóng.

Có khi Sư gõ gậy xuống giường thiền nói: Tất cả tiếng là tiếng Phật, tất cả sắc là sắc Phật, lúc ông đem bát lấy cơm thì thấy có cái bát, khi đi thì thấy đi, ngồi thì thấy có ngồi, việc làm này chính là như thế, dùng hay bỏ”. Nói xong, Sư lấy gậy đuổi chúng tăng giải tán.

Có khi Sư thì đưa gậy phát trần nói: Nơi đây được vào chỗ quái dị. Nước Nhật Bản nói thiên, có người ở cõi trời ba mươi ba ra nói: Hồng hồng, hình dạng vác giá đi qua.

CÔNG ÁN: Cổ nhân nói: Một chỗ không không hai chỗ mất công, hai chỗ không thì chạm đường ngưng động.

Sư đưa gậy lên nói: Sơn hà đại địa Chư Phật ba đời đều ở trên đầu gậy này, có gì làm ngăn ngại như hôm nay cũng tối, hướng đến chỗ nào đi, chỉ là sáng lại là tối, tất cả chúng sinh đều bị sắc không sáng tối ngăn ngại, lại thấy có pháp sinh diệt.

CÔNG ÁN: Nhất Túc Giác nói: Lục ban thần dụng không bất không, Nhất lão viên quan sắc bất sắc. (Sáu ban thần dụng không chẳng không.

Một điểm viên quang sắc chẳng sắc). Sư đưa phát trần lên nói, đó là viên quang, là sắc chẳng phải sắc, gọi gì là sắc, đem lại đây cho ta xem.

CÔNG ÁN: Giáp Sơn nói: Cử lấy lão Tăng trên trăm đầu ngọn cỏ, nơi phố chợ nhận ra thiên tử.

Sư nói: Éch nhái vào trong lỗ tai ông, độc xà luôn trong mắt ông, hãy đến chỗ lắng nhăng lãnh hội lấy.

CÔNG ÁN: Mười phương Chư Phật một lối vào Niết-bàn.

Sư nói: Nếu ông không nhận ra, người ở trong nước ĐạiThục, mua hương thuốc ở trong lông mày ông.

CÔNG ÁN: Kinh Bát-nhã nói: Không hai không phân hai, vì không khác không đoạn.

Sư chỉ cột trụ nói: Thế Kinh Bát-nhã cách nhau bao nhiêu.

CÔNG ÁN: Kinh nói: Tất cả văn tự ngữ ngôn trong kinh, sách, chú thuật, đều không trái với thật tướng”.

Sư đưa gậy lên hỏi: Đây là cái gì?

CÔNG ÁN: Nói gậy thì vào địa ngục, chẳng phải gậy là cái gì?

Một hôm, Sư lấy phát trần vạch xuống đất nói: Mặt trời, mặt trăng và sao rơi xuống đất, thấy không?”

Hồi lâu Sư đứng dậy nói: Về sau chọc thủng con mắt của ông.

CÔNG AN: Mười phương Chư Phật cùng vào Niết-bàn.

Sư đáp: Cái này là nhà, đầu là trời, trong tay là gậy, thế nào là cửa Niết-bàn?

Có khi Sư nói: Khảy móng tay, đằng hắng, nhướng mày, trừng mắt lấy chùi, dựng phát trần, hoặc là vẽ vòng tròn, đều là móc câu thêm dây nhợ, từng nói hai chữ Phật pháp, nói tức là bới phân, bới nước tiểu ra.

CÔNG AN: Ngõa Quan tham Đức Sơn: Ngõa Quan là thị giả, cùng vào núi đốn gỗ. Đức Sơn đưa chén nước cho Ngõa Quan Ngõ. Quan nhận nước liền uống.

Sơn hỏi: Hiểu không?

Ngõa Quan thưa: Không hiểu.

Đức Sơn đưa chén nước mời Ngõa Quan, Ngõa Quan nhận nước lại uống.

Sơn hỏi: Hiểu chưa?

Quan đáp: Chưa hiểu.

Sơn nói: Sao không thành mất cả, lấy đó chưa hiểu?

Quan đáp: Chưa hiểu, lại thành mất cái gì?

Sơn nói: Tử Đại giống như cây sắt.

Ngõa Quan ở sau viện, Ngài Tuyết Phong uống trà nói chuyện.

Tuyết Phong nói: Bây giờ ở trong hội Đức Sơn, nhân duyên gì là thế nào?

Ngõa Quan thưa: Trước đây tiên Sư không đồng ý tôi.

Tuyết Phong nói: Hòa thượng là tôn Sư sớm quá.

Lúc đó trước mặt có một chén nước Tuyết phong bảo: Dem nước đó đến đây. Ngõa Quan liền đưa qua cho Ngài Tuyết Phong. Ngài nhận được chén nước liền hết đi.

Sư thay nói: Kiểm chế lâu là hèn hạ.

Nhân thợ trai Sư cầm bánh vừa cắn vừa nói: Cắn lỗ mũi của Đế Thích, Đế Thích tai hại hết sức.

Lại lấy gậy chỉ nói: Dưới chân các ông biến thành lão già Thích-ca, thấy chưa, thấy chưa? Diêm La Vương nghe nói, cười ha hả nói:

- Sư Tăng đó tương đương thì đi, không phải ông sao, nếu không tương đương đều ở trong tay ta.

Có khi Sư lấy gậy đánh vào thiền sàng một cái nói:

- Nếu ông là kẻ này, thành linh trong đó nghe tiếng ngộ, tất cả sơn

hà, đại địa, mặt trời, mặt trăng và sao đều có lỗi gì?

CÔNG AN: Lạc Phổ nói: Một vi trần khởi lên thâu tóm cả đại địa.

Sư đáp: Tổ chim làm bằng lông vải, liền có người ngộ đạo đi.

Nhân uống trà, nêu Nhất Túc Giác nói: Trong ba thân, bốn trí tròn đầy tám giải thoát, sáu thần thông tâm địa ẩn khả.

Sư nói: Lúc uống trà chẳng phải tâm địa ẩn khả.

Sư đưa gậy nói: Hãy hưởng trong đây mà hiểu.

CÔNG AN: Tăng hỏi Tuyết Phong: Như thế nào là chạm mắt Bồ-tát?

Tuyết Phong nói: Giống như cột trụ.

Có chỗ hỏi: Còn thấy cột trụ không?

Sư đưa gậy lên nói: Trên thế có lãnh hội Sự, thấy cột trụ chỉ gọi là cột trụ.

Có chỗ nói: Không thấy có cột trụ, kiến giải thiên lệch, thấy cột trụ chỉ gọi là cột trụ, thấy gậy chỉ nói gậy, thì có tội gì?

CÔNG AN: Tăng hỏi Linh Vân: Lúc Phật chưa ra đời thì thế nào?

Linh Vân dựng phất trần lên Tăng hỏi: Sau khi ra đời thì thế nào? Linh Vân cũng dựng cây phất trần.

Sư nói: Phía trước là thật, sau đánh không được.

Lại nói: Không nói xuất hay chẳng xuất, chỗ nào có một câu hỏi thời tiết chỉ như Ngài Tuyết Phong, cuối mùa hạ ngồi ở trước Tăng đường, đại chúng mới vân tập. Tuyết Phong đưa gậy lên nói:

Cái này là người trung căn hạ căn.

Có tăng hỏi: Bỗng gặp người thượng thượng căn đến thì thế nào? Ngài Tuyết Phong đưa gậy lên.

Sư nói: Ta không giống Ngài Tuyết Phong đánh phá lung tung.

Tăng lại thưa: Chưa rõ Hòa thượng như thế nào? Sư liền đánh.

Nêu Tăng hỏi Huyền Sa: Như thế nào chính là bản thân học nhân?

Ngài Huyền Sa đáp: Đó chính là tự ông.

Sư nói: Đại nhân không suy xét bị xung quanh trong lời nói.

Có Tăng hỏi: Thế nào là chính học nhân.

Sư đáp: Bỗng nhiên trên đường có người mời nạp tăng thọ trai, ông cũng theo đó mà được ăn cơm.

Sư nhân lúc thọ trai phạm, đưa bánh lên nói: Ta chỉ cúng dường người Giang Tây, Lương Chiết, không cúng dường người phương bắc.

Tăng thưa: Tại sao cúng dường người Giang Tây, Lương Chiết mà không cúng dường người phương Bắc?

Sư đáp: Vì ở đó trời rét ngày ngắn, nên hai người cùng một chén.

CÔNG ÁN: Quốc Sư nói: Phật pháp ở phương Nam nửa sinh, nửa diệt, nơi này thân tâm nhất như, ngoài thân không khác.

Sư hỏi: Gọi cái gì thân tâm nhất như?

Lại nói: Các ông phải biết.

Quốc Sư thay nói: Không thể phụ lòng quốc Sư được.

CÔNG ÁN: Túc Tông Đế mời quốc Sư xem hát.

Quốc Sư nói: Có thân tâm gì mà xem hát.

Đế thưa lại, quốc Sư nói: May mắn tự mình thích hát.

Sư đáp: Đầu rồng đuôi rắn.

CÔNG ÁN: Ba quốc Sư gọi thị giả, thị giả ba lần đáp.

Quốc Sư nói: Ông nói ta cô phụ ông, nhưng chính ông đã cô phụ ta.

Sư hỏi: Thế nào là ta cô phụ ông. Nếu ông lãnh hội được cũng là vô cố.

Lại hỏi: Thế nào là chỗ thị giả cô phụ quốc Sư?

Sư đáp: Tan xương nát thịt cũng chưa báo đáp được.

CÔNG ÁN: Dược Sơn hỏi Tăng: Ông từ đâu đến đây?

Tăng thưa: Từ Hồ Nam đến.

Dược Sơn hỏi: Hồ Động Đình nước đầy chưa?

Tăng thưa: Chưa đầy.

Sư hỏi: Mưa nhiều vì sao nước chưa đầy?

Vân Nham thay nói: Đất sâu dày.

Động Sơn thay nói: Trong kiếp nào từng thiếu thốn?

Sư đáp: Chỉ kiếp này.

CÔNG ÁN: Tuyết Phong nói: Người đói ngồi chết bên thùng cơm, kẻ khác chết gần bên sông.

Ngài Huyền Sa nói: Kẻ ngồi đói chết đói trong nồi cơm, kẻ chùm đầu chết khát trong nước.

Sư nói: Toàn thân là cơm, toàn thân là nước.

CÔNG ÁN: Tăng hỏi Tư Phước: Cổ nhân nắm chùy dựng phất trần ý chỉ thế nào?

Sư nói: Tuyết còn thêm Sương.

CÔNG ÁN: Tăng hỏi Tư Phước: Thế nào là một trần vào chánh thọ.

Tư Phước: Làm thế nhập định.

Tăng nói: Thế nào là các vi trần Tam-muội khởi?

Tư Phước đáp: Ông hỏi ai.

Sư nói: Ông Thầy dốt này rơi vào lời nói cũng không biết.

Lại nói: Đầu trước sớm là cát đằng.

Lại nói: Ông hỏi ai?

CÔNG ÁN: Thù Du thượng đường nói: Các ông chớ đâm thọc trong hư không. Lúc đó có thượng tòa Linh Hư ra chúng thưa:

Hư không là cái cọc. Thù du bèn đánh.

Linh Hư nói: Hòa thượng chớ đánh nhầm tôi. Du bèn về lại phương trượng.

Sư nói: Mũi tên thêm nhọn.

Tăng thưa: Hòa thượng mới đến nói gì?

Sư nói: Dù chuông lên tiếng cảm ơn, được một con ếch nhảy ra.

CÔNG ÁN: Tăng hỏi Đầu Tử: Mật nham ý chỉ thế nào?

- Phải là người như thế mới được.

Triệu Châu nói: Sao không dỡ ngón sở trường cho ông ta.

Sư hỏi tăng: Thế nào ngón sở trường?

Tăng suy nghĩ.

Sư liền đánh.

CÔNG ÁN: Người xưa nói: Tịch tịch không hình bóng, Sư xoè hai tay nói.

Sơn hà đại địa được chỗ nào?

Lại nói Nhất thiết trí thông suốt vô ngại.

Sư nói: Gậy đi đến Tây Thiên trở về nước Tân La bèn gõ vào thiền sàng nói: Cái này là lỗ mũi của ông.

CÔNG ÁN: Tăng hỏi Giáp Sơn: Thế nào là đạo?

Thái dương đầy mắt, vạn dặm không treo một áng mây.

Sư nói: Không gọi là một câu, không gọi là pháp thân là gì?

Tăng hỏi: Thế nào là chính bản thân học nhân.

- Lão tăng dùng phương tiện giáo hóa.

Tăng nói: Con xương tan thịt nát rồi.

Sư hét: Nước ở trong biển lớn ở trên đầu ông, nói mau, nói mau!

Tăng không nói.

Sư thay nói: Cũng biết ta sợ Hòa thượng không thật.

Có khi Sư nói: Trời đất thế giới đều không lằm lằm mảy may cũng là chuyển cú, chẳng thấy một vật mới là bán đề, còn phải biết có toàn đề nữa.

Có khi Sư nói: Bọt huyễn đồng vô ngại, tất cả chỗ không phải

huyền, tất cả chỗ không vô ngại.

Có khi Sư nói: Nói ngang nói dọc Bồ-đề, Niết-bàn, chân như, Phật tánh đều hưởng xuống bàn luận, phải thời giờ chùy dựng phát trần. Cũng là nói ngang nói dọc, đối đầu trước còn khá hơn một chút.

Tăng hỏi: Thỉnh Sư nói hưởng thượng.

Đại chúng đứng lâu mau lẽ ba lẽ.

CÔNG ÁN: Sùng Thọ hỏi tăng: Còn thấy lông đèn không?

Tăng không nói.

Sư thay nói: Xô ngã lông đèn.

Triều Châu hỏi tăng: Đi chỗ nào?

Châm trà đi.

Sư nói: Ngậm miệng.

CÔNG ÁN: Pháp thân thuyết pháp: Trúc biết xanh xanh đều là pháp thân, chưa phải là đề cương đưa ra đúng thời.

CÔNG ÁN: Hữu vi không ba đời, Vô vi có ba đời, hữu vi là pháp đoạn diệt chỗ nào được ba đời? Vô vi có ba đời không phải là pháp thủ tịch xứ.

CÔNG ÁN: Thật học là ngôn cú cát đằng, thời tiết giờ chùy dựng phát trần đối với thật học còn là ở nửa đường.

CÔNG ÁN: Ba loại người: Một người nhân nói được ngộ, một người nhân gọi được ngộ, người thứ ba nêu bèn quay đi, ông nói bèn quay đi ý làm gì?

Lại nói: Cũng đáng cho ba mươi gậy.

CÔNG ÁN: Pháp thân ăn cơm. Khoét thịt bị thương sẽ gọi là có lời nói nào?

CÔNG ÁN: Tăng hỏi Vân Cư: Sáng suốt thời là thế nào?

- Không trôi chảy.

- Không trôi chảy sao gọi là sáng suốt?

Lại nói: Đây là lời cắt sắt.

CÔNG ÁN: Thuốc bệnh trị qua lại: Hết đại địa là thuốc, ở đâu chính là ông?

Sư nói: Gặp hèn tức là sang.

Tăng nói: Xin Thầy chỉ bảo.

Sư vỗ tay rồi dơ gậy lên nói: Nhận lấy cây gậy Tăng nhận được bẽ làm hai.

Sư nói: Mặc dù thế cũng đáng cho ba mươi gậy.

CÔNG ÁN: Cuối hạ Túy Nham thượng đường nói: Ta một hạ đã đến cùng nói chuyện với Sư tăng, xem lông mày Túy Nham ở đâu.

Bảo Phúc nói: Người làm giặc tâm sống sang.

Trường Thánh nói: Sống vậy.

Sư nói: Đóng.

Sư có khi nói: Không dám trông ông có sống nghịch nước lại không có ý thuận dòng cũng khó được.

CÔNG ÁN: Lương Toại ban đầu tham với Ma Cốc, Cốc thấy liền đi cắt cỏ. Lương Toại đến chỗ cắt cỏ, Cốc không hỏi han, liền về phương trượng đóng cửa lại. Lương Toại gõ cửa ba ngày liền, đến ngày thứ ba mới mở cửa.

Ma Cốc hỏi: Ai?

Hòa thượng chớ dối Lương Toại, nếu không đến lễ bái Hòa thượng thì Kinh Luận dối qua một đời.

Sư nói: Bèn có sống nghịch nước như nay được vào là ý thuận nước cũng gọi là bỏ qua thời tiết.

Lại nói: Ma Cốc hỏi: Ai”.

Lương Toại nói: Chớ dối Lương Toại không phải biết thời tiết gặp nhau phá Ma Cốc. Nếu không đến lễ bái Hòa thượng thì bị Kinh Luận qua một đời cũng biết chỗ chớ dối người. Từ đó về sau Toại về kinh đô từ biệt Hoàng Đế và Tả Hữu Nhai, Đại Sư, Đại đức hai ba lần giữ lại uống trà.

Lương Toại nói: Chỗ các ông biết Lương Toại biết hết. Chỗ Lương Toại biết mọi người không biết.

Sư nói: Thế nào là chỗ Lương Toại biết?

CÔNG ÁN: Tâm nói: Không có mắt, tai, mũi, lưỡi, thân ý.

Sư nói: Vì ông có mắt để thấy nên không thể nói không có. Như nay thấy thì không thể nói là không. Tuy như thế thấy tất cả có lỗi gì?

Tất cả không thể được, hương vị, xúc, pháp?

CÔNG ÁN: Quang minh tịch chiếu biến hà sa. Hỏi Tăng: Há không phải lời về cửa Trương Chuyết ở Tú tài?

Tăng thưa: Đúng vậy.

Sư nói: Rơi vào lời nói.

CÔNG ÁN: Tăng từ biệt Thạch Sương.

Sương hỏi: Đi thuyền hay đi bộ.

- Gặp thuyền thì đi thuyền, gặp bộ thì đi bộ.

Ta nói nữa đường khó.

Tăng không nói.

Sư thay nói: Ba mươi năm sau lời này rất thịnh hành.

Lại nói: Một câu lúc đi muôn kiếp không quên.

CÔNG ÁN: Pháp Sư Sinh nói: Gõ hư không làm tiếng vang, gõ vào cây không nghe tiếng, Sư lấy gậy gõ trên không nói:

A da! lại gõ vào bảng nói: Là tiếng gì?

Tăng thưa: Có tiếng.

Sư nói: Đồ thế tục.

Lại gõ vào bảng hỏi: Gọi là tiếng gì?

CÔNG ÁN: Do Tăng hỏi Thạch Sương, trong ngôn giáo còn có ý Tổ Sư không?

- Có.

- Thế nào là ý Tổ Sư trong ngôn giáo?

Chớ tìm cầu ở trong sách.

Sư thay nói: Không được cô phụ lão tăng, lại đến ngồi trong hầm làm gì?

Thạch Sương nói: Phải biệt một câu giác ngoại biệt huuyền.

CÔNG ÁN: Tăng hỏi: Thế nào là một câu giáo ngoại biệt truyền.

- Chẳng phải câu.

Sư nói: Chẳng phải câu mới là câu.

CÔNG ÁN: Động Sơn nói: Cần biết có việc Phật hưởng thượng.

Tăng hỏi: Thế nào là việc Phật hưởng thượng?

Động Sơn nói: Chẳng phải Phật.

Sư nói: Tên gọi không được, hình trạng không được cho nên nói câu chẳng phải.

CÔNG ÁN: Động Sơn nói: Trần không nhiễm kẻ trượng phu.

Sư nói: Gậy chỉ gọi là gậy, tất cả chỉ gọi là tất cả.

CÔNG ÁN: Pháp thân Thanh tịnh. Tất cả thanh sắc đều là lời nói có chút dính mắc.

Lại không can thiệp đến một chút dính mắc như thế là Thanh tịnh.

Lại nói: Thế nào là pháp thân?

- Sư nói sáu không thân.

Lại nói: Hai mươi tám vì sao trên cõi trời ba mươi ba.

CÔNG ÁN: Cổ đức nói: Nếu thân ta không thì các pháp rộng không ngàn phẩm vạn loại đều đồng.

Sư nói: Thân không thể được, tất cả các pháp làm sao có!

Cho nên cổ nhân nói: Vô tình có Phật tánh”.

Lại nói: Vô tình không gọi là pháp thân thuyết pháp.

Sư có khi nói: Sáng không thấu có hai bệnh: Tất cả chỗ không rõ

trước mặt có vật.

Lại thấu được tất cả pháp không, ẩn ẩn như có vật tương tự cũng là sáng không thấu.

Lại pháp thân cũng có hai bệnh: Đạt được pháp thân là pháp chấp không quên, mình còn thấy ngòi ở pháp thân.

Dù thấu được pháp thân, bỏ qua tức không được, kiểm điểm rõ ràng xem, có hơi thở gì cũng là bệnh.

CÔNG ÁN: Tăng hỏi quốc Sư: Thế nào là bản thân Lô-xá-na.

- Cho Lão tăng tịnh bình.

Tăng lấy tịnh bình đến.

Quốc Sư nói: Để lại chỗ cũ.

Tăng đặt bình lại chỗ cũ, hỏi: Thế nào là bản thân Lô-xá-na.

Cổ Phật quá khứ lâu rồi.

Sư nói: Không viết tích.

CÔNG ÁN: Tăng hỏi Quán Khê: Đã lâu hướng về Quán Khê đi đến chỉ thấy ao ngâm gai.

Khe nói: Ông chỉ thấy ao ngâm gai! Lại không biết Quán Khê?

- Thế nào là Quán Khê.

Bắn tên nhanh.

Sư nói: Sao không cho cơ thứ nhất chỉ đối.

CÔNG ÁN: Vi Giám Quân gặp Trương Tử vẽ con bò đến gốc cây, hỏi Tăng: Bò đến hay cây cây đến bò?

Không đáp.

Sư thay lời: Quy y Phật Pháp Tăng.

CÔNG ÁN: Lão Túc hỏi Tăng: Nghe nói Tuyết Phong có nói quả cầu phải không?

- Không thấy nói.

- Nghe nói có.

- Chỉ là Sư Tăng nêu loạn.

- Việc không nêu loạn là thế nào?

Không đáp.

Sư thay lời: Ta mới đến chưa từng tham đường.

Nêu Phật hỏi ngoại đạo: Ông lấy nghĩa gì làm Tông?

Sư đáp thay: Lão Hòa thượng ta biết được ông.

Ngoại đạo nói: Lấy một không nhận Tông.

Thầy Phật nói: Bỏ qua một cái.

Phật nói: Ông lấy tất cả không thọ nhận làm Tông ư?

Thầy ngoại đạo nói: Cù-đàm chớ dạy mất lại hỏi.

CÔNG ÁN: Tuyệt Phong nói: Hết đại địa là ông, chớ nói riêng có.

Sư nói: Không thấy Kinh Lăng Nghiêm nói: Chúng sinh điên đảo mê theo vật, nếu chuyển được vật tức đồng Như Lai.

CÔNG ÁN: Giáo rằng: Tướng các pháp tịch diệt, không thể lấy lời để giảng.

Sư nói: Thấy Định như nay nói lời, chỗ nào có nói không nói, không thấy đạo khi mà không đến khứ, lai mà không lai.

CÔNG ÁN: Tất cả chân như hàm tất cả.

Sư nói: Gọi sơn hà đại địa là gì?

Lại nói: Các pháp không tướng, không sinh không diệt, không tăng không giảm, không cấu không tịnh.

Sư hoặc giơ gậy dạy chúng: “Gậy hóa làm rồng, nuốt càn khôn, sơn hà đại địa đến chỗ nào?”

Sư vẽ một vòng tròn nói: Còn có người nào ra được không.

Nêu Giáo nói: Thị pháp trụ pháp vị, thế gian tướng thường trụ.

Sư nói ông già Thích-ca đi chỗ nào.

CÔNG ÁN: Tăng hỏi Đầu Tử: Thế nào là Kinh này?

- Duy Ma, Pháp Hoa.

Lại hỏi: Trong cõi trần không nhiễm trượng phu là thế nào?

Tử nói: Không đắm trước.

Sư nói: Không gọi là pháp thân, không gọi là Đệ nhất nghĩa cũng là nói pháp thân, cũng là nói chân không.

Sư nhân thọ trai đưa muống lên nói: Ta không cúng dường Tăng hướng Nam, ta chỉ cúng dường Tăng hướng Bắc.

Khi có Tăng hỏi: Vì sao không cúng dường Tăng hướng Nam?

Sư nói: Một mũi nhọn hai cái gò.

Tăng giơ gậy lên hỏi: Chỉ như ý trước là thế nào?

Sư nói: Tức đồng vinh.

Sư có khi lấy gậy đánh vào cột trụ nói: Ba thừa mười hai phần giáo nói được không?

Tự nói: Nói không được.

Lại nói: Ôi đồ Dã hồ tinh.

Tăng hỏi: Chỉ như ý Sư là thế nào?

Sư đáp: Trương Công uống rượu Lý Công say.

CÔNG ÁN: Cổ Nhân nói: Câu người siêu việt”.

Tăng hỏi: Thế nào là câu người siêu việt.

Sư nói: Tiếng vang.

CÔNG AN: Quốc Sư nói: Nói luân cũng trái lại hợp với đạo, luận về đốn cũng không lưu dấu vết.

Sư nói: Lúc giờ gậy dựng phất trần gậy móng tay đều kiểm điểm, cũng là không dấu vết.

Có khi Sư giờ gậy lên nói: Càn khôn đại địa, sống chết đều ở trong đây.

Tăng bèn hỏi: Thế nào là chết.

- Bảy diên tám đảo.

- Thế nào là sống.

- Cần ăn đầu cơm.

Tăng thưa: Không sống không chết thì thế nào?

Sư đứng dậy nói: Ma-ha-bát-nhã-ba-la-mật.

Sư có khi nói: Gặp người hiền giữa đường thọ dụng bèn giờ gậy nói: Gậy không phải đường, lời nói không phải đường.

CÔNG AN: Pháp thân ăn cơm: “Huyền hóa không thân tức pháp thân”.

Sư nói càn khôn đại địa chỗ nào có, vật vật không thể được lấy không dùng không. nếu ước để kiểm điểm sẽ gọi có lời nói gì?

CÔNG AN: Ứng Hóa chẳng phải Phật thật, cũng chẳng người nói pháp.

Sư nói: Nói thân Ứng Hóa tức nói pháp thân, cũng gọi là nhìn thể toàn chân, lấy pháp thân gọi là pháp thân.

Lại nói: Cơm không phải pháp thân, gậy không phải pháp thân.

Sư có khi nói: Tông môn bảy dọc tám ngang, sống chết đến lúc.

Tăng liền hỏi: Thế nào là giết.

Sư đáp: Đông đi Xuân lại.

Tăng hỏi: Đông đi Xuân lại thì thế nào?

Sư đáp: Vác gậy đi Đông, Tây tùy ý đánh đồng nội.

Dạy chúng rằng: Mặc ông nói ngang nói dọc, chưa phải là nòi giống Tông môn. Nếu nương vào nòi giống Tông môn, thật là bát nóng kê, ba thừa mười hai phần giáo nói mộng. Đạt Ma từ phương Tây đến nói mộng. Nếu lão tăng khai đường thuyết pháp cho người như đem dao bén giết đi ngàn vạn người, có lỗi gì?

Lại nói: Sẽ gọi là đạo lý hợp có nói thế.

Một hôm, Sư nói: Giờ chùy, dựng đứng phất, khảy móng tay, nhướng mày một hỏi một đáp, đều không phải Tông thừa hưởng thượng.

Tăng bèn hỏi: Thế nào là Tông thừa hưởng thượng?

Sư đáp: Diêm Phù dưới đất mọi người luôn nói được, chỉ như sáng

ngồi trong chợ ồn náo, con sâu trong hố rau lữu, thịt heo bày trên bàn, còn nói vượt Phật siêu Tổ không?

Tăng đáp: Không chịu có.

Sư hỏi: Không chịu có, không thể bàn luận thì có không luận bàn thì không, nếu đứng vào lời nói này, trên thể hiểu việc nói thẳng chưa đến, kiến giải khô khan.

Sư có khi nói: Đạo ta tầm thường, tất cả thanh là Phật thanh, tất cả sắc là Phật sắc, cả đại địa là pháp thân, uổng phí làm cái thấy trong Phật pháp, như nay thấy gậy chỉ gọi là gậy, thấy nhà chỉ gọi là nhà.

Sư có khi nói: Làm mà không làm, dụng mà không dụng, rồi đưa gậy lên nói: Không phải dụng mà không dụng, gọi cái gì là gậy.

CÔNG ÁN: Ngài Đan Hà nói: Trăm xương khô đều vò nát, một vật đề linh hồn.

Sư nói: Gậy không thể không có linh, gọi cái gì là trăm xương khô? chỗ nào được.

CÔNG ÁN: Tất cả Hiền Thánh đều lấy pháp vô vi mà có sai biệt.

Sư nói: Gậy không phải là pháp vô vi, tất cả không phải pháp vô vi.

CÔNG ÁN: Chí Công nói: Gà kêu năm Sửu, một viên quang tròn sáng đã lâu.

Sư nói: Sau nã tức không hỏi ông, ba ngàn dặm ngoại đạo đem một câu xem.

CÔNG ÁN: Mục Châu gọi Tăng: Triệu Châu uống trà nghĩa vào nước, Tuyết Phong đánh cầu, Quy Tông kéo đá, lấy chữ qua đầu, quốc Sư chén nước.

La Hán viết chữ. Chỗ Chư Phật xuất thân, đi trên nước Đông, là thời tiết hưởng thượng.

Sư dạy chúng nói: Mãi được chạm mắt không ngừng trệ, đạt được danh thân, cú thân tất cả pháp không. Sông núi đại địa là danh, danh cũng không thể được, gọi là Tánh Nhải Tam-muội đều đủ, vẫn là không sóng gió cuốn, biết quên biết nơi giác, giác tức là Phật tánh gọi là vô nhân Sự, lại cần biết hưởng thượng một chút.

Có khi Sư nói: Tất cả là chỗ đều thuyết pháp, khi đánh chuông đánh trống thì không thể không phải. Nếu thế thì tất cả chỗ cũng không phải là có, tất cả chỗ cũng không phải là không.

Lại nói: Khi không thể nói tức có. Khi không nói tức không.

Nếu ước đề xương tức chưa, vì người trong cửa tức được.

CÔNG ÁN: Sinh tử Niết-bàn hợp thành một khối nói xong Sư đưa quạt lên nói: Thế nào là không hợp thành một khối, được thế thì không linh lợi. Dầu thế cũng là việc trong hang quý.

CÔNG ÁN: Tăng hỏi Nam Tuyền: Khi Ngưu Đầu chưa thấy Tứ Tổ, vì sao trăm chim ngậm hoa dâng.

Tuyền nói: Từng bước lên bệ Phật.

Tăng hỏi: Sau khi thấy Tứ Tổ vì sao trăm chim không ngậm hoa dâng.

Tuyền nói: Mặc dù không đến, còn tính với vương lão Sư một tuyến đường.

Sư nói: Nam Tuyền chỉ hiểu từng bước lên cao, không hiểu từ trên không rơi xuống.

Tăng hỏi: Thế nào là từng bước lên cao?

- Thế giới Hương Tích.

Hỏi: Thế nào là từ trên cao rơi xuống?

- Lấp ngòi lấp hang.

Có khi Sư nói: Như hỏi hai chữ Phật pháp, Đông Tây nam bắc bảy dọc tám ngang, sáng đến Tây Thiên chiều về đất Đường, tuy vậy, sau này không được nêu lầm.

CÔNG ÁN: Kệ Tổ Sư nói: Tâm theo vạn cảnh chuyển.

Chỗ chuyển thật tối tăm.

Tăng hỏi: Thế nào là chỗ chuyển tối tăm?

- Nuốt đầu lưỡi.

- Lão tăng chạy vội ba ngàn dặm.

Lại hỏi: Thế nào là theo dòng biết được tánh?

Bánh bao, cái chùy. Ma ha Bát-nhã ba la mật.

CÔNG ÁN: Huyền Sa và Vi Giám Quân uống trà nói chuyện.

Quân nói: Người nước Chiêm Ba nói chuyện khó hiểu, huống gì ngôn ngữ Ngũ Thiên Phạm, còn có người nói hiểu được không?

Huyền Sa đưa khay lên nói: Biết được cái này tức biện được.

Sư nói: Vừa đến nói gì?

Lại nói: Có gì khó.

CÔNG ÁN: Cổ nhân nói: Lấy danh không với sắc không.

Sư nói: Gậy không phải là danh không, với được không phải là sắc không. Sao gọi là cây gậy không phải là danh không.

Nhân Nam Tuyền dạy chúng nói: Từ nhỏ nuôi con trâu, thả đến phía đông khe suối, không tránh khỏi ăn cỏ, uống nước quốc vương khác, thả phía tây khe suối không tránh khỏi uống nước quốc vương

khác, chi bằng tùy chỗ nhận một chút ông ta luôn không thấy.

Lại có Tăng nêu giống Sư.

Sư nói: Con trâu của Nam Tuyền tùy chỗ nhận chút chút.

Ông nói nhận trong con trâu hay ngoài con trâu.

Dù ông ở đây nói được chỗ nhận rõ ràng, tôi cũng vẫn hỏi ông tìm trâu.

Sau đó Trường Khánh nói: Ông nói cổ nhân đầu trước vì người, đầu sau vì người.

Nêu Vương Đại Vương nói với Tuyết Phong.

Nghĩ che một điện Phật bỏ thế nào?

Tuyết Phong nói: Đại Vương sao không che lấy một điện Vương trống.

Đại Vương nói: Thỉnh cách của Sư.

Phong mở hai tay.

Sư nói: Một lần đưa lên là bốn chín.

CÔNG ÁN: Kệ Bác Từ khen Long Nha.

- Mặt trời ra đầu núi, trăng soi vào cửa sổ, không phải là không thân không muốn lộ khắp.

Có Tăng hỏi: Thỉnh Thầy lộ hết.

Long Nha dẹp đi giăng màn.

Hỏi: Lại thấy không?

Tăng đáp: Không thấy.

Nhã nói: Đem mắt đến đây.

Sau đó Bác Từ nghe nêu rằng: Long Nha chỉ nói được một nửa.

Sư bảo tăng nêu: Ta và ông nói.

Tăng ấy liền nêu.

Sư nói: Ta không ngại nên nói với ông.

Sư có lúc nói: Chư vị thoát ra từ trong mực thước, ta trong đó không như vậy.

Tăng hỏi: Chưa rõ Hòa thượng thế nào?

Sư nói: Giày cỏ ba mươi đồng.

CÔNG ÁN: Quấy chân thành đúng, sắc tướng như cũ, tất cả pháp không đổi dời.

Tăng hỏi: Thế nào là không đổi dời?

Có thấy lông đèn không?

Đáp: Thấy.

Sư nói: Tịnh Xứ Tát-bà-ha.

Dạy chúng nói: Các ông mỗi ngày xuống lên, hỏi thăm tức không

thế không?

CÔNG AN: Khi qua nước thì qua thế nào?

Có Tăng đứng lâu nói: Bước.

- Sư rất hoan hỷ.

CÔNG AN: Tăng từ già Đại Tỳ.

Tỳ hỏi: Đi chỗ nào?

Tăng đáp: Đi lễ bái núi Nga My nơi ấy có Phổ Hiền.

Tỳ đưa phất trần nói: Văn-thù, Phổ Hiền thường ở trong đó.

Tăng vẽ một vòng tròn ném ra sau lưng, rồi ngã hai tay ra.

Đại Tỳ nói: Thị giả châm trà thêm cho Tăng.

Sư nêu xong nói: Ta thì không như thế.

Có Tăng hỏi: Hòa thượng lại thế nào?

Tây Thiên chém đầu, chặt tay, trong đó tự nhiên ra.

CÔNG AN: Hoàng Bá một ngày đưa tay lên mà thế nhật lấy nói: Lão Hòa thượng trong thiên hạ nghe ở trong đây. Ta nếu phóng một tuyền đường thì theo ông bảy dọc tám ngang, nêu không bỏ qua thì mất một thế năm.

Tăng hỏi: Bỏ một đường thời thế nào?

Bảy dọc tám ngang.

Lại hỏi: Bỏ không qua không mất một năm thời thế nào?

Khấp.

Lại có tăng hỏi Sư: Thế nào là bảy dọc tám ngang.

Nghĩ lão Tăng tuổi già.

Tăng hỏi: Thế nào là khắp cả?

Sắc trời chiếu khắp.

Tăng hỏi: Thế nào là khắp trời chiếu khắp?

Xương khô ít người biết.

Sư có khi nói: Một viên quang đã lâu, còn có người hỏi không?

Tăng bèn hỏi: Thế nào là một viên quang đã lâu?

Tây Thiên chém đầu chặt tay.

Lại nói: Trừ núi Tu-di, lấy nóc Phật điện.

Một ngày Sư khoác áo cà sa nói: Ta phấn chấn pháp thân.

Thấy đều không đáp.

Sư nói: Ông hỏi ta.

Tăng bèn hỏi: Hòa thượng phấn chấn pháp thân ý chỉ thế nào?

Ta cũng biết ông thân cận.

CÔNG AN: Huyền Sa dạy chúng: Những bậc lão túc trên con đường tiếp vật lợi sinh, bỗng gặp ba loại người bệnh đến làm sao mà

tiếp?

- Người bệnh mù khi đưa chùy, dựng phát trần, họ lại không thấy.

- Người bệnh điếc thì ngôn ngữ Tam-muội, họ lại không nghe.

- Người bệnh câm dạy họ nói, lại nói không được, phải làm sao mà tiếp.

Nhưng nếu không tiếp được những người này thì Phật pháp không linh nghiệm.

Có Tăng thưa thỉnh Văn Môn.

Sư nói: Ông lẽ bái đi.

Tăng lễ bái xong đứng dậy, Sư lấy gậy chặn, Tăng thối lui. Văn Môn nói: Ông không phải bệnh mù.

Lại bảo: Đến gần đây. Tăng đến gần.

Sư nói: Ông không phải bệnh điếc.

Sư dựng gậy lên hỏi: Hiểu chăng?

Tăng thưa: Không hiểu.

Sư nói: Ông không phải bệnh câm.

Vị Tăng này nhân đây có tỉnh.

CÔNG ÁN: Người xưa nói: Một lời mới phát ra đại địa tóm thâu.

Sư nói: Hãy nói: Là nói gì?

Rồi tự nói: Mùa xuân chim kêu trên đỉnh núi Tây liền sai Tăng: Ông hỏi ta đi.

Tăng bèn hỏi: Nói cái gì.

CÔNG ÁN: Mã Đại Sư nói: Tất cả ngôn ngữ là Tông Đê-bà, lấy đây làm chủ.

Sư nói: Nói thay chỉ là không có người hỏi.

Tăng bèn hỏi: Thế nào là Tông Đê-bà.

Tây Thiên chín mươi sáu loại ông là loại sau hết.

CÔNG ÁN: Pháp Sư Triệu Châu nói: Chư pháp không sai khác, nổi chim cưu, cắt chim nhọn, san núi, lấp hang, sau đó là không khác!

Sư nói: Dài là tự nhiên dài, ngắn là tự thiên nhiên ngắn.

Lại nói: Là pháp trụ pháp vị, tướng thế gian thường trụ.

Rồi đưa gậy lên nói: Cây gậy không phải là pháp thường trụ.

CÔNG ÁN: Người xưa nói, một niệm tóm thâu nhất tất cả.

Sư đưa gậy lên nói: Càn khôn đại đại tóm thâu trên đầu gậy. Nếu thông suốt được thì gậy này cũng không thấy có. Dù cho không có cũng không tiện.

CÔNG ÁN: Tu Bồ-đề thuyết pháp, Đế Thích rưới mưa hoa.

Tôn giả hỏi: Hoa này từ trời được ư?

- Chẳng phải.
- Từ đất được chăng?
- Chẳng phải?
- Từ người được chăng?
- Chẳng phải.

Từ đâu được?

Đế Thích đưa tay.

Tôn giả nói: Đúng vậy, đúng vậy.

Sư nói: Chỗ Đế Thích đưa tay là thế nào? Lão Thích-ca với ngũ uẩn tứ đại của ông đồng khác biệt.

CÔNG ÁN: Thế Tôn mới sinh ra, một tay chỉ trời, một tay chỉ đất, bước đi bảy bước, mắt nhìn bốn phương nói: Trên trời dưới trời chỉ có ta là tôn quý”.

Sư nói: Ta lúc ấy nếu thấy, đánh cho một gậy chết cho chó ăn, để làm cho thiên hạ thái bình.

CÔNG ÁN: Hòa Sơn dạy chúng nói: Có tác gia chiến tướng nào ra.

Khi ấy có Tăng ra nói: Chưa biết được trong đó có không.

Sư nói: Khách.

CÔNG ÁN: Tăng hỏi Tuyết Phong: Khi Phật chưa xuất thế thì thế nào?

Tuyết Phong để gậy lên bàn rồi nói: Thường.

CÔNG ÁN: Đức Sơn hỏi Duy-Na: Có mấy người mới đến.

- Tám người.
- Gọi điển tọa (tri Sự) đến.
- Một khi sống tiếp nhận lỗi.

Sư hỏi: Lại nói gì tiếp nhận lỗi.

CÔNG ÁN: Tuyết Phong hỏi Tăng: Đi chỗ nào?

- Biết được tức biết chỗ đi.
- Ông là người rõ việc, đi lung tung làm gì?
- Chớ làm bấn người tốt.
- Ta liền làm bấn ông.

Người xưa thổi lông vải như thế? Hãy nói cho ta xem.

- Thiếu ăn đã có người ăn rồi.

Sư lời trước nói: Xây bèn làm khí hôi, đời sau, sẽ gọi là chim Toàn thiên diêu té ra chỉ là tôm cua chết trong nước.

CÔNG ÁN: Thiều Sơn hỏi Tăng: Có phải là Nhân, nhiều lời, đầu

bạc khổng.

Nhân nói: Không dám.

Sơn nói: Có bao nhiêu miệng.

Nhân nói: Khắp cả thân.

Sơn hỏi: Hai việc đại tiện chỗ nào?

Nhân nói: Lả trong miệng Thiều Sơn.

Sơn nói: Có miệng Thiều Sơn, ngay liền ỉa vào miệng Thiều Sơn, không có miệng Thiều Sơn thì ỉa chỗ nào?

- Nhân không nói.

Sơn bèn đánh.

Sư thay nói: Lời nói này của ông là Thầy tốt, đánh cho ông ba mươi gậy.

Lại thay nói: Sẽ gọi là con Sư tử.

Lại nói Thiều Sơn ngày nay bình bề nước đổ.

CÔNG ÁN: Tăng đến Tào Khê có giữ y bát của Thượng tòa, đề khởi y nói: Đây là đỉnh đầu Tào Khê đây đưa không lên.

Tăng hỏi: Vì sao ở trên tay Thượng Tọa.

Thượng Tọa không nói.

Sư nói: Tất cả không hiểu.

Sư thay nói: Hưởng đến xa chi bằng đích thân đến.

Lại nói: Sẽ gọi là con Sư tử.

CÔNG ÁN: Mục Châu hỏi Tăng: Chẳng tiện là Thanh Hoa Nghiêm không?

Không dám.

Mộng thấy Hoa Nghiêm không?

Tăng không nói.

Sư nói: Trước cửa sinh lộn lạo.

Nêu Thùy ngữ của Báo từ ở Hồ Nam: Ta có một câu, trùm khắp cả đại địa.

Tăng bèn hỏi: Thế nào là câu khắp cả đại địa?

Từ đáp: Không thiếu.

Sư nói: Nói thế không hợp.

Phật nói: Sao không hỏi ngoài am.

CÔNG ÁN: Nam Tuyền dạy chúng nói: Canh ba hôm qua, Văn-thù, Phổ Hiền đánh nhau, mỗi người cho ba mươi gậy, đến hai núi Thiết Vi.

Triệu Châu ra chúng thưa: Gậy Hòa thượng dạy ai ăn.

Tuyền nói: Vương lão Sư có lời gì?

Châu bèn lễ bái.

Sư thay nói: Hòa thượng thật từ bi, con về lại y bát, được an lạc.

CÔNG ÁN: Sùng Thọ gặp Tăng làm bánh.

Cách song cửa hỏi: Ông còn thấy tôi không?

Tăng đáp: Không thấy.

Thọ hỏi: Còn tiền bánh tôi?

Không nói.

Sư thay nói: Hòa thượng lễ bái lò bánh thì tốt.

CÔNG ÁN: Tăng hỏi Triệu Châu: Thế nào là đỉnh Diệu Phong?

Châu đáp: Không đáp lời của ông.

Tăng hỏi: Sao không đáp lời.

Nếu ta đáp thì rơi vào đất bằng.

Sư thay nói: Đều là da Hòa thượng.

CÔNG ÁN: Trường Khánh thấy Tăng đến nói: Đâu được vô lễ.

Sư thay nói: Gặp tội lỗi.

Lại nói: Giáp Thìn, Ất Ty.

CÔNG ÁN: Trường Khánh hỏi Tú Tài: “Phật dạy chúng sinh dùng
hàng ngày mà không biết”.

Sách nho cũng nói: “Dùng hàng ngày mà không biết”, không biết
cái gì.

Tú Tài nói: Không biết đại đạo.

Sư nói: Rõ ràng nhưng không biết.

CÔNG ÁN: Tăng hỏi Mục Châu: Linh Sơn còn có rắn không?

- Có giun.

Sư thay nói: Xương trắng liền núi.

CÔNG ÁN: Trường Khánh đưa gậy nói: Biết được cái này, việc
một đời tham học đã xong.

Sư nói: Biết được cái này vì sao không trụ.

Nêu Vân Nham quét sân. Đạo Ngô nói đâu được sinh phân biệt.

Nham thưa: Cần biết có hay không phân biệt.

Ngô nói: Thế thì tháng thứ hai.

Nham dựng chổi quét nói: Cái nào là tháng thứ mấy?

Ngô vẩy tay áo ra đi.

Sư nói: Nô thấy Tỳ ân cần.

CÔNG ÁN: Ngưỡng Sơn hỏi Tục Quan: Quan ở địa vị gì?

- Sùng quan.

Sơn bèn dựng phất trần lên nói: Còn suy được cái này không?

Quan không nói.

Sư thay nói: Hòa thượng nhìn lâu.

CÔNG ÁN: Tăng đến Thúy Nham gặp Nham nhưng không có, bèn xuống thăm chư Sự.

Chư Sự hỏi: Tham kiến Hòa thượng chưa?

Chưa.

Chư Sự chỉ con chó nói: Muốn gặp Hòa thượng thì lẽ bái con chó đi.

Tăng không nói.

Sau khi Thúy Nham trở về nghe nói vậy bèn nói: Nói gì tránh được không lời như thế.

Sư thay nói: Muốn xem Thầy trước phải nhìn đệ tử.

CÔNG ÁN: Tọa chủ đến Hoa Nghiêm giảng, thỉnh Thúy Nham thọ trai.

Nham nói: Sơn Tăng có điều hỏi.

Tọa chủ nếu nói được thì được thọ trai.

Nham bèn dơ bánh lên hỏi: Trang nghiêm đủ pháp thân không?

Tọa chủ thưa: Đây đủ pháp thân.

- Thế thì ăn pháp thân.

Tọa chủ không nói.

Vốn Tọa chủ giảng thay nói: Có lỗi gì?

Nham không chịu.

Đông Sử nói: Dạ dạ.

Sư thay nói: Đặc biệt cảm ơn Hòa thượng long trọng chiếu không.

Tuyết Phong dạy chúng: Thế giới rộng một trượng, gương xưa rộng một trượng, Thế giới rộng một thước, gương xưa rộng một thước.

Huyền Sa chỉ lò lửa nói: Lò lửa lớn bao nhiêu?

Phong đáp: Rộng bằng gương xưa.

Sa nói: Gã này gót chân chưa dính đất.

Sau đó Đông Sử lấy câu đó hỏi Tăng: Hay là gương xưa dẫn đến lò lửa như thế. Lò lửa dẫn đến gương lớn như thế.

Tây Viện nói: Thế thì hỏi người chưa thể được.

Sư nói: Nuôi bằng cơm bùn, tòa lò.

CÔNG ÁN: Tăng hỏi Vân Cư: Sơn hà đại địa từ đâu có?

- Từ vọng tưởng sinh.

Tăng hỏi: Thế thì tôi nghĩ ra một thoi vàng được không?

Cư bèn thôi.

Tăng không chịu.

Sư nghe được nói, đã là day dưa không thể tách ra hợp lại được.

Đợi y nghĩ ra một thoi vàng được không; Sư đưa gậy lên đánh.

CÔNG ÁN: Mân Trung Vi Giám Quân tầm thường gặp tăng nói:

Tôi đợi quan mãi việc, đặt một câu hỏi Giang Tây, Hồ Nam.

Hỏi: Giết lão tức Giang Tây, Hồ Nam.

Tăng hỏi: Giám Quân hỏi như thế nào?

Quân nói: Không nhọc tay chân.

Tăng không nói.

Sư thay nói: Rơi vào lời nói.

Lại nói: Nếp xuống hưởng thụ.

CÔNG ÁN: Vương Thái Truyền hỏi Bắc Vân. Cổ nhân nói: Phở Hiền sắc thân. Biến thành Tam-muội, Phật pháp vì sao không đến Bắc Câu Lô Châu?

- Chỉ là biến hành cho nên không đến.

Sư nói: Đặt một câu hỏi như pháp.

CÔNG ÁN: Vương Thái Úy vào điện Phật chỉ bát hỏi Tăng: Đây là bát gì?

- Bát Dược Sư.

- Chỉ nghe có bát Hàng Long.

Tăng nói: Đợi có long thì hàng.

Úy hỏi: Thành linh mây sóng đến thì làm sao?

Tăng đáp: Ông ta cũng không quay nhìn.

Úy nói: Rơi vào lời nói.

Huyền Sa nói: Dùng hết thần lực của ông đi chỗ nào?

Bảo Phước nói: Quy y Phật Pháp Tăng.

Bách Trượng làm thế úp bát.

Sư nói: Ông người thế nào?

Sư nói: Ngày khác sinh thiên chớ phụ lão Tăng.

CÔNG ÁN: Địa Tạng hỏi Sùng Thọ: Sau này ông sẽ cứu giúp người thế nào?

Thọ đáp: Tất cả đều lợi ích.

Tạng nói: Không một pháp nào được lợi ích.

Sư nói: Dầu thế cũng như ăn gậy.

Lại nói: Bấy giờ chỉ gọi đến gần, sau đó chỉ y không chỗ mổ.

CÔNG ÁN: Tuyên Châu Vương Thái Truyền hỏi Tăng: Thượng Tọa ở đâu?

Núi nửa tháng.

Truyền hỏi: Bồng gặp đầu tháng cuối tháng là thế nào?

Tăng không trả lời.

Sư thay nói sẽ gọi bèn có thể.

CÔNG ÁN: Long Nha Tầm Thường nói: Sư huynh Vân Cư đắc đệ nhị cú ta được đệ nhất cú.

Tây Viện nói: Chỉ như Vân Nhã nói thế còn giúp được không?

Sư nói: Phải lễ bái Vân Cư mới được.

Tây Viện nói: Kể bằng quan mĩm cười.

CÔNG ÁN: Sùng Thọ hỏi Tăng có thấy đèn không?

Thấy.

Hai cái.

Sư thay nói: Ba đầu, hai mặt.

Lại nói bảy cái tám cái.

THÙY THỊ ĐẠI NGŨ (TUYẾT PHÁP-ĐÁP THAY)

Sư nhân bất an nói: Đánh giày cỏ hành cước.

Không đáp.

Sư nói: Ông hỏi ta nói cho.

Tăng bèn hỏi: Hòa thượng đi chỗ nào?

- Bốn phía trên dưới cơ đối cơ thiết giáo.

Sư thay nói: Hòa thượng nên ăn gừng đi!

PHỤ DƯƠNG (THÊM NƯỚC NÓNG)

Thượng đường nói: Mưa lâu không tạnh.

Thay nói: Một mũi nhọn hai cái gò.

Hoặc nói: Gặp nhau tức nghèo, gặp sáng tức tối.

Thay nói: Một đứng, một té nhào.

Một hôm Sư nói: Một câu cắn răng là thế nào?

Thay nói: HỢp.

Hoặc nói: Đầu thu cuối hạ trách tình ba mươi gậy.

Thay nói: Ta như thế.

Hỏi Tăng: Nước Tân La và Đại Đường giống hay khác?

Thay nói: Tam Môn: Tăng đường, điện Phật, trù khố.

Sư thượng đường nói: Ý chỉ giáo nghĩa đề khởi không được, lỗi chỗ nào?

Thay nói: Vì ông ếch nhái sống.

Sư thượng đường nói: Ông nói cổ Phật và cột trụ tương giao là cơ thứ mấy?

Tăng không đáp.

Sư nói: Ông hỏi ta nói cho.
 Tăng bèn hỏi: Một câu ba mươi trượng.
 Trước thay nói: Nam Sơn nổi mây, Bắc Sơn mưa đổ.
 Tăng lại hỏi: Thế nào là một cây ba mươi trượng?
 Sư nói: Đánh cho ông một gậy.
 Một hôm Sư nói: Bàn luận biết nêu cái gì?
 Thay nói: Muối quý gạo xem thường.
 Hoặc nói: Lấy hai chữ Phật Pháp thành được cái gì?
 Thay nói: Ếch nhái chết.
 Hoặc nói: Phật Pháp không cần học, lồng đèn trụ cột đối ông như thế nào không đối ông?
 Thay nói: Triệu Châu, Nam Thạch, Kiều Bắc.
 Một hôm Sư nói: Người xưa đóng cửa xây mặt vào vách, có thấu được cái gì trong đó không?
 Thay nói: Trong có cứt khô gì.
 Lại nói: Một.
 Hoặc nói: Bỏ củ đi! Trong tứ oai nghi: Đi đứng nằm ngồi có ra được lỗ mũi Thích-ca lão tử không?
 Thay nói: Hòa thượng là lượng mới bỏ chức.
 Sư đưa tay nói: Cổ Phật vì sao không đến đây?
 Thay nói: Không thể hạ tôn xuống ty.
 Nhân Tăng thiết trai cúng dường Hòa thượng Báo Từ.
 Sư hỏi Tăng: Ông nói Hòa thượng Báo Từ có mấy thân?
 Thay lời: Ngày nay trai phạn như pháp.
 Hỏi Tăng: Bỏ củ đi! Bồ-tát Phổ Hiền chỗ nào?
 Thay nói: Bỏ củ sớm là khổ.
 Thượng đường đại chúng vân tập nói: Là đại hoạn kiểm điểm kỹ càng.
 Thay nói: Không cần người khác.
 Hỏi Tăng: Trên thế gian người nào tội nặng nhất?
 Thay lời nói: Ngang nhau.
 Ngày nọ nói: Cổ nhân nói: Một câu hợp lời nói, vạn kiếp ràng buộc trụ cột lừa làm sao rõ được tránh lời này.
 Thay lời nói: Triệu Châu, Thạch Kiều, Gia Châu, Đại Tượng.
 Hoặc nói: Hư không có ngắn dài không?
 Thay nói: Sư Tăng này mập thế, Sư Tăng kia ốm vậy.
 Một hôm Sư nói: Cái thấy của kẻ thường ở chỗ nào?
 Thay nói: Lãnh hội trong đó.

Thượng đường, đại chúng vân tập nói: Có lý không đưa ra, chết mà không điếu, có lý có thể đưa ra, ít gặp người kỳ lạ. Hãy đưa một câu hỏi xem!

Thay lời: Cho qua.

Có khi Sư hỏi tăng: Thế nào?

Thay lời: Ăn ít.

Hoặc nói: Các ông hành cước khắp thiên hạ, không biết ý Tổ Sư, cột trụ liền biết ý Tổ Sư. Như thế nào ông biết được cột trụ biết ý Tổ Sư?

Thay lời trước nói: Chín lần chín là tám mươi mốt.

Dạy chúng nói: Nêu một lần không nói lại, thế nào là nêu một lần?

Lại nói: Ông nêu không tương đương hãy tìm vào đầu đường. Chư Phật nhiều như vi trần đều ở đầu lưỡi của ông, ba Tạng Thánh giáo ở dưới chân ông, chỉ bằng ngộ thì tốt.

Có người nào ngộ được thử nói ra xem?

Thay nói: Duyên nuôi con.

Trước thay lời nói: Trường An tuy vui.

Thượng đường, đại chúng vân tập Sư nói: Gió không đến, cây không lay. Nói xong Sư xuống tòa.

Thay nói: Cây gãy thuyền chìm.

Hoặc nói: Nói đệ nhất cú là thế nào? Nếu nói không được làm sao tìm ngừng đập.

Thay nói: Hòa thượng chẳng cần giày cỏ và gậy phải không?

Ngày khác nói: Từ trước làm sao người xưa biện được người?

Thay nói: Đất thành nhờ ông đặt.

Sư nhân hái trà nói: Hái trà khổ sở, hãy đưa câu hỏi xem!

Không đáp.

Lại nói: Nếu ông nói không được hãy nghĩ Thượng Đại Nhân. Không tương đương hãy thuận theo.

Thay nói: Công ông không lãng thí.

Thay lời trước nói: Nhọc nhằn mà không có công lao.

Hoặc nói: Hôm nay là ngày 27. Đưa ra hương nào?

Thay nói: Treo lên vách.

Hỏi Tăng: Ba thừa, mười hai phần giáo. Người nào đảm nhiệm được?

Thay nói: Sa-di đồng hành.

Một hôm Sư nói: Ông làm sao biện được pháp vô ngại?

Thầy nói: Nhà nhàn đầy đủ.

Hoặc nói: Có đâu chôn cất ở trong thân không?

Thầy nói: Lãn hội.

Ngày khác nói: Kinh đô Hoa có rường cột không?

Thầy nói: Nhà nhà Quán Thế Âm.

Hoặc nói: Không tương đương, hãy thuận biết lấy thì tốt.

Thầy nói: Vì học nhân bày tỏ được.

Dạy chúng này: Đáp tức khó, bảy lần chín là sáu mươi ba là nói gì?

Thầy nói: Không thể tính được người đi.

Lại nói: Kịp hợp hưởng đường sau.

Sư nói: Tính được người lai vãng trong ngày. Bỗng nhiên nửa đêm dạy lấy vật đến. Chưa từng đến được chỗ này làm sao lấy.

Thầy nói: Bao nhiêu người mù lòa.

Dạy chúng nói: Hãy vào Tăng đường trong điện Phật đó.

Thầy nói: La Phù đánh trống Thiều Châu múa.

Sư thượng đường, đưa gậy lên nói: Hãy xem! Ba ngàn đại thiên thế giới tạm thời dao động. Nói xong Sư xuống tòa.

Thầy nói: Kéo.

Một hôm Sư nói: Thế nào là một câu người sáng suốt.

Thầy nói: Một mũi nhọn hai cái gò.

Hoặc nói thế nào là câu người không mù lòa?

Sư thay lời nói: Chớ nói cái này là người mù.

Ngày nọ nói: Bùn nước không phân lỗi chỗ nào?

Sư thay nói: Hôm qua chẳng biểu người thiết trai.

Hoặc nói: Trong ngày qua lại thường biết ông.

Thế nào là một câu bóng theo hình?

Sư thay nói: Ta cũng thấy mặt trời mọc phía Đông.

Một hôm Sư nói: Hết Sức nói gì?

Sư thay nói: Năm cái bánh và chén trà.

Hoặc nói: Thế nào là một câu hỏi bình hình cho ra lẽ.

Sư nói bèn đánh Tăng đứng bên.

Ngày nọ nói: Trên không không sắc khác là nói gì?

Sư thay nói: Đầu vườn rất cần.

Hoặc nói: Thế nào là câu bóng không chìm.

Sư thay nói còn hiện.

Thượng đường đại chúng vân tập hồi lâu Sư nói: Mưa lâu không tạnh.

Sư thay nói: Một cái chùy hai cái dù che.

Một hôm nói: Trong giáo nghĩa có nói phủ báng kinh này nên tội như thế, lấy răng cửa đem qua đây.

Sư thay nói: Không thể không ngăn kéo.

Hoặc nói: Ông nhiều nằm ở Tông Lâm, bèn đưa tay buông xuống nói: Sau này không được thế.

Sư thay nói: Nếu thế bèn thành cô phụ Hòa thượng.

Một hôm nói: Hôm qua có một câu nói: Không đánh hông ông lãnh hội, còn có người nào lãnh hội được.

Sư thay nói: Siêu việt.

Lại nói: Đi giết bao nhiêu người?

Thượng đường đại chúng vân tập nói: Cả hết lên trên mỗi người tự động đi đông đi tây. Nói xong rồi xuống tòa.

Sư thay nói: Không ít.

Hoặc nói: Cổ nhân một lời ngộ đạo chạm duyên thấy tánh lấy gì thương lượng.

Thay nói: Trống Vân Cư chuộng Thượng Lam.

Một hôm nói: Trong ngày qua lại lên lên xuống xuống. Một hỏi một đáp ông sẽ gánh vác, làm sai một câu hỏi đến làm sao gánh vác?

Thay nói: Cho nói gần sáng, bèn có người đi đêm.

Lại nói: Một đứng một ngã.

Lại nói: Sinh ở Ký Châu.

Thượng đường nói: Càn khôn ngã nghiêng, ngày tháng trời trăng sao đều đen tối là nói gì?

Sư thay lời nói: Việc tốt chi bằng không.

Sư nhân nói việc rồi đứng lên, lấy gậy đánh vào sáng nói: Mới đến như bìm sắn nhiều khắp nơi đi chỗ nào?

Người lanh lợi liền thấy, không lanh lợi như mù.

Sư thay nói: Tuyết thêm Sương.

Dạy chúng nói: Trời trăng chiếu ba thiên hạ, chiếu chính giữa bốn thiên hạ ta và ông phá rồi một câu đem đến.

Sư thay lời nói: Đông chẳng ở đại Tây Cà Da Nê.

Hoặc nói: Phật pháp không cần nói, thế gian vật gì quý nhất.

Sư thay nói: Chờ nói cái này là tiện.

Lại nói: Cứt khô.

Một hôm Sư nói: Hôm nay là 15 nhập hạ. Hàn Sơn ông làm gì?

Sư thay nói: Hòa thượng hỏi Hàn Sơn, học nhân đáp khớp được.

Hoặc nói: Nhà bên cạnh các ông đi hành cước có biết 28 Tổ Tây

Thiên không?

Sư thay nói: Ngồi để ngồi, nằm để nằm.

Lại nói: Ăn thiếu nhân trai, Sư chỉ đồ Sứ trắng nói: Ở đây biết có nói lời siêu Phật vượt Tổ.

Sư thay nói: Năm lần chín là bốn mươi lăm.

Một hôm Sư nói: Nhà bên cạnh các ông đi hành cước, thế nào là câu rơi vào chủ khách nói tương lai.

Sư thay nói: Tiện ra đi.

Hoặc nói: Là Thầy ông ở Giang Tây, Hồ Nam qua hạ, y bát phân phó cho ai.

Sư thay lời nói: Không phải lừa dối người đến.

Lại nói: Ông không làm tướng đại nhân.

Một hôm Sư nói: Chẳng sang hèn, căn cứ vào cái gì?

Sư thay nói: Tôm nhảy không ra khỏi chậu.

Dạy chúng nói: Xem thử, giết rồi, liền làm thế ngã nhào nói: Hiểu không? Nếu không hiểu được thì hãy hiểu lấy ngay trên đầu gậy.

Sư thay nói: Đầu rồng đuôi rắn, đuôi rắn đầu rồng, lại thay thế ngã nhào.

Một hôm Sư nói: Từ sáng đến tối ta cùng ông bìm sấn không đến được. Như nay ở đây đặt câu hỏi xem?

Thay nói: Chỉ sợ Hòa thượng không đáp.

Hoặc nói: Thế nào là một câu dưới gót chân?

Thay nói: Có không?

Sư hỏi Tăng: Ông vì sao lụy đến ta?

Thay lời: Ta mang lụy Hòa thượng.

Hoặc nói: Làm sao ra khỏi chỗ đây?

Thay nói: Sáng chơi La Phù chiều về Đàn Đặc.

Một hôm Sư nói: Người hiểu mình, còn thấy có mình không?

Thay nói: Đem đến đây.

Thay nói: Mở hai tay ra.

Hoặc hỏi: Thế nào là một câu que ở đầu lưỡi.

Thay nói: Hòa thượng chỉ để ta nói.

Một hôm nói: Sư Tăng ông hành cước khắp thiên hạ, thấy lão Hòa thượng mở miệng bèn nghe đông nghe tây, sao không đến chỗ rửa bát hỏi một câu?

Thay nói: Cũng biết duyên cớ Hòa thượng vì vật, nhân thấy Hỏa đầu, ông khổ ta thưởng ông, gậy này nuốt Tổ Sư.

Không đáp.

Thầy nói: Công không uống của thí.
 Lại nói: Họạ không đi một mình.
 Sư nhân mặc nạp y nói: Cổ nhân nói: Khoác y che càn khôn, bèn đưa y phấn chẩn nói: Bắc Đẩu một khi tối đen thời thế nào?
 Thầy nói: Cũng biết Hòa thượng xuất thân sớm.
 Lại nói: Không nói cùng không đi.
 Hoặc nói: Phật pháp còn có biến đổi không?
 Thầy lời: Có bát, giày, gậy, ống kim.
 Một hôm Sư nói: Phật pháp đưa ta thì ta không hỏi ông. Có biết pháp thế đế không? Ta nói có thì bị Hòa thượng lãnh lỗi.
 Thầy lời: Ma Cước hiển chánh. Lỗi ở chỗ nào?
 Thầy nói: Có lỗi gì?
 Dạy chúng nói: Đại chúng che khắp mắt càn khôn, không can thiệp duyên xuân, làm sao đảm nhận.
 Thầy nói: Một mũi nhọn phá ba cửa.
 Hoặc Sư nói: Nam đến Bắc đi, chim bay thú chạy vì sao lại có khác?
 Thầy nói: Tính bao nhiêu người?
 Hoặc nói: Các ông quảy túi bát hành cước, không biết có Phật pháp, miệng ngậy ngô trên điện, lại biết có Phật pháp.
 Thầy nói: Điện Phật chưng hương hoa, ngoài Tam môn chấp tay.
 Hoặc Sư dùng gậy vẽ nói: Tất cả vi trần, Chư Phật ở trong đây có biện được hết không?
 Thầy nói: Mặt trời mọc phương Đông, đêm lại lặn ở phương Tây.
 Một hôm Sư nói: Thế nào là câu gỗ cửa?
 Thầy lời: Đánh.
 Hoặc nói: Người mê gốc chạm đường đều ngưng trệ, người ngộ gốc sao thấy có tứ đại?
 Thầy nói: Con phủ Ích Châu xây Châu Khương.
 Hoặc Sư nói: Các ông khắp nơi thích đáp lời còn có câu không thấu phải không?
 Thầy nói: Đến.
 Hoặc nói: Đạt-ma Tây-lai vì sao khó được con cháu?
 Thầy nói: Buông ra.
 Nhân chuyện này Sư nói: Các ông bỗng nhiên đêm này ngộ đi! Sớm đem dao cắt đầu tôi. Nói rồi bèn dơ nạp y lên phấn chẩn hỏi: Là gì?
 Thầy nói: Học nhân không được cô phụ Hòa thượng.

Hoặc nói: Miệng chỉ nói chịu ăn cơm. Ông nói cổ nhân đưa chùy, dựng phất trần, giương mào, trừng mắt là nói gì?

Thay nói: Cái lồng bàn Quy sơn khác Giang Tây.

Lại nói: Đầu rồng đuôi rắn.

Hoặc nói: Trong Phật pháp, Bồ-đề Bát-nhã chân như, giải thoát đều là nói thêm, ông hãy nói về thế để lấy gì nói thêm?

Thay nói: Trong chợ ồn ào một người, hai người.

Lại nói: Bồ-đề Niết-bàn.

Hoặc Sư nói: Cổ nhân nói: Lọt vào mắt là đạo đưa ra tức hủ tướng A-na-cá là đạo.

- Không đáp.

Sư nói: Trời xanh trời xanh.

Thay lời trước: Là tâm hạnh gì?

Hoặc nói: Thấy tức không thể xem kỹ càng.

Thay nói: Trường An vui.

Đay chúng nói: Trước ngày 15 không hỏi ông, 15 trở đi đem câu đến đây.

Thay nói: Ngày nào cũng ngày tốt cả.

Thượng đường, hồi lâu Sư nói: Mau giết người. Sư liền xuống tòa.

Thay nói: Không siêng.

Vì xem tụng của Chí Công hỏi Tăng: Nửa đêm Tử tâm ở vô sinh tức sinh tử ý cổ nhân là gì?

Thay nói: Không thể đều làm kiến giải Dĩ Hồ tinh.

Hoặc nói: Cổ nhân nói: Người người đều có ánh sáng lúc xem không thấy tối mờ là ánh sáng gì?

Thay nói: Tam môn nhà trù.

Lại nói: Việc tốt chi bằng không.

Ngày khác nói: Phật pháp có đại sát chỉ là đầu lưỡi ngăn.

Thay nói: Dài.

Lại nói: Rìu lớn chặt, rồi tay xoa bóp.

Lại Sư hỏi Tăng: Từ trước Tông Lâm học lấy ngôn ngữ.

Ông nói tôi ăn cơm thấm mùi vị gì?

Thay nói: Trong răng ít muối dấm.

Hoặc nói: Mọi người các ông hành cước, phải biết cách thân, thế nào là câu cách thân?

Thay nói: Đầu ba mươi mốt.

Hoặc nói: Đại trì chẳng sáng, chân không tuyệt dấu vết, có người

nào được rõ đạo lý này không? nếu có người tỏ rõ ra nói thử xem.

Thầy nói: Năm lấy.

Kẻ thường tình tội ở đâu? Ông và ta đem ra xem.

Thầy nói: Không thể đất bằng sinh gò cao.

Lại nói: Phật pháp, thân tâm, Hòa thượng ở đâu?

Hoặc nói: Một lời vừa nêu lên ngàn sai cùng vết là nói gì?

Thầy nói: Như vậy ta nghe.

Lại nói: Muốn nói có gì khó, nhân thấy con chó bèn đánh nói: Ông vì sao cắn cây trụ này, nói xong lấy chân hất ngược con chó rồi đi.

Nêu kinh Hoa Nghiêm nói: Sắc vàng mây sáng rõ, sắc xanh mây sáng rõ, ông nói ta tầm thường còn có thời tiết này không?

Thầy nói: Cũng không được chịu khuất Hòa thượng.

Nhân khai pháp, khai môn nói: Thế nào là một câu nhập môn?

Có Tăng thưa: Dạ.

Sư nói: Đồ thùng sơn.

Tăng: Không đáp.

Thầy nói: Úp mặt đi ra.

Sau đó thầy nói: Nói.

Nhà họ chúng vân tập Sư nói: Chớ nhận lần một, rồi xuống tòa.

Thầy nói: Cảm ơn sẵn bìm qua lại của Hòa thượng.

Hoặc nói: Mọi người các ông hành cước cần phải biết có đường vào, người nào nói được, hãy nói xem!

Thầy nói: Không được cô phụ Hòa thượng.

Dạy chúng nói: Có một vật báu bí mật như hình sơn (thân hình), cầm đèn trong điện Phật, đem Tam-muội để trong lồng đèn là thế nào?

Thầy nói: Theo vật ý đời.

Lại nói: Sấm nổ mây giăng.

Một hôm Sư nói: Tông môn cử lệnh gì?

Thầy nói: Hồng.

Hoặc Sư nói: A da da đánh sắt nước Tân La, sao hỏa thiêu đốt đầu ngón tay tôi.

Thầy nói: Chẳng những đầu tay.

Hoặc nói: Từ Tổ Sư, Chư Phật ba đời thuyết pháp, sơn hà đại địa cỏ cây. Vì sao không tỉnh ngộ?

Thầy nói: Việc hành nhân mới đến.

Lại nói: Trong kinh đô Hòa thượng ăn nhiều bữa.

Sư hoặc nói: Vạn pháp lộn xộn, Chư Phật ba đời, lão Hòa thượng

trong thiên hạ tạm thời xuất hiện lỗi chỗ nào?

Thầy nói: Dính vào lý do nào.

Một hôm Sư nói: Bỗng nhiên có một lão tíc đem cung dao, án kiếm, vào địa ngục nhanh như tên bắn, có người nào hiểu được thời tiết này không?

Thầy nói: Chìa khóa trong tay Hòa thượng.

Hoặc nói: Cổ nhân nói: Khó được không nhằm câu người kỳ lạ.

- Thế nào là câu không nhằm người kỳ lạ?

Thầy nói: Sao lấp được miệng người.

Một hôm Sư nói: My mắt nằm ngang mười phương.

Trên mi mắt thấu suốt càn khôn, tuổi vàng, Tu-di lấp yết hầu ông.

Có người nào hiểu được, nếu có người hiểu thì kéo lấy Chiêm Ba cùng nước Tân La đối đầu.

Thầy nói: Sai.

Hoặc nói: Cổ nhân nói: Thanh hương vị xúc thường là Tam-muội ta với ông sấn bìm, Sư đưa gậy lên nói: Cây gậy này là Tam-muội, nếu ông biết được gậy này, tức biết được lão tíc trong thiên hạ.

Lại nói: Nếu ông biết được cây gậy thì chưa mộng thấy một sợi lông dưới chân lão tíc trong thiên hạ.

Thầy nói: Hòa thượng không sai người khác.

Một hôm Sư nói: Một mũi tên hai cái gò là gì?

Thầy nói: Trường An vui.

Hoặc nói: Ngày từ tạ cây không bóng, đây là điện Phật. Bên kia là vô hình.

Thầy nói: Đến phân Nam bắc.

Một hôm Sư nói: Làm sao nói được không rơi vào lời hỏi thứ hai?

Thầy nói: Giày dép Hồng Châu.

Một hôm Sư đưa cây gậy nói: Giải thoát nhảy vọt khỏi hầm sâu.

Hoặc nói: Một lời được rõ ràng không cần phân bên ngoài.

Thầy nói: Sẽ gọi là thiên địa.

Hoặc Sư nói: Vi trần không tự tánh, quấy chân thành lập. Thế nào là việc thành lập?

Thầy nói: Năm thước gậy ba thước trúc.

Một hôm Sư nói: Nói tức trời đất sai khác, không nói thì dấu thân trong mi mắt, trên lông mày nhảy vọt.

Thầy nói: Ba ba.

Hoặc nói: Cổ nhân nói: Một lời không hai lời. Thế nào là một lời?

Thầy nói: Trước ăn cháo sau uống trà.

Sư đưa gậy nói: Các ông làm sao biện Văn Môn, Văn Môn làm sao biện các ông?

Thầy nói: Bằng nhau.

Hỏi Tăng: Phật pháp có xanh vàng đỏ trắng không?

Thầy nói: Phương đông Ất mộc giáp phương Tây canh Tân (Kim).

Một hôm Sư nói: Thế nào là vi trần trong biện chủ?

Thầy nói: Nói Châu đi ngang Hoa không xa.

Sư nói: Có một người hỏi miệng thợ gốc cây, có một người hỏi miệng rộng như sông, ông nói hai người lỗi chỗ nào?

Thầy nói: Có lỗi liền lấy ra.

Dạy chúng nói Tông Lâm nói chuyện tức không thiết yếu, Thế nào là tông môn của mình?

Thầy nói: Xoè hai tay.

Hoặc nói: Một câu mê thân là nói gì?

Thầy nói: Chỗ nào có.

Hoặc nói trước mắt không chìm là nói gì?

Thầy nói: Dưới không cử trên.

Dạy chúng nói: Giang Tây tức nói quân thân phụ tử, Hồ Nam tức nói ông ta không thê. Tôi ở đây đều không như vậy ông có biết bức vách không?

Thầy nói: Lạ gì.

Ngày nọ nói: Thế nào là không tiếp tục hỏi lại?

Thầy nói: Gió thu qua đi gió xuân đến.

Nhân giờ cơm nghe trống đánh Sư nói: Ông gì Thích-ca gọi.

Lúc ấy có Tăng hỏi: Chưa rõ được lão Thích-ca gọi là thế nào?

Sư nói: Thế thì năm lửa ông mộng thấy không?

Thầy nói: Ngày nay ăn cơm thật là chậm trễ.

Hoặc nói: Ta nay tuổi già 78 làm việc rất khó khăn.

Hỏi lâu hỏi tăng: Ông nói tịnh bình bao nhiêu tuổi.

Không đáp.

Thầy nói: Giáp Tý lãnh hội.

Một hôm Sư nói: Người lanh lợi khó được. Thế nào là người lanh lợi?

Thầy nói: Không ngăn ngại.

Hoặc nói: Hai hỏi một đáp mười, hỏi mười đáp trăm, từ chỗ nào đến?

Thầy nói: Tây Kinh đến.

Ngày nọ nói: Người lãnh hội Phật pháp cùng người nào nói chuyện?

Thầy nói: Hành giả.

Hỏi Tăng: Ba tạng Thánh giáo ngôn ngữ của Hòa thượng trong thiên hạ đều lấy trong miệng tôi, đem một câu đến đây.

Thầy nói: Hôm qua sấm mới nổi lên.

Sư nêu người xưa nói: Đọc kinh ngàn lần, thấy kinh trên giấy, không biết bỗng nhiên quốc Sư hỏi ông như thế nào?

Thầy nói trước: úm sau đó Đại nói: Sáng xem Hoa Nghiêm chiều đọc Bát-nhã.

Hoặc nói: Phàm có thỉnh hỏi không được lìa chỉ đối. Nói như thế nào?

Thầy nói: Đi đường gặp khách kiếm thì trình kiếm.

Một hôm Sư nói: Thế nào là một câu thấu suốt.

Thầy nói: Tuy là thiện, nhưng chiêu lấy quả ác.

Hoặc nói: Đi đứng nằm ngồi ăn cơm, uống nước là pháp thân, kia là bốn đại của ông.

Thầy nói: Hòa thượng năm nay cao tuổi.

Một hôm Sư nói: Nếu ông biện tôi tôi biện ông là tầm thường, có một điều là biện gì?

Thầy nói: Biết.

Hoặc nói: Nói tiết Sừng, cần phải là người này mới được, thế nào là nói tiết Sừng?

Thầy nói: Ma-tư-tra rơi xuống nước.

Một hôm Sư nói: Người hành cước khắp thiên hạ biện người ông nói đủ mất gì?

Thầy nói: Nghe nước.

Thượng đường nói: Gặp người tức lỗ mũi trời xa, rồi xuống tòa.

Thầy nói: Biết tốt xấu.

Sư hoặc nói: Trong chợ ồn ào, hãy nói một câu xem!

Thầy xưng: Mọi người chớ thấp đèn.

Thượng đường nói: Vì chúng hết sức vẽ ra câu hỏi riêng, các tai họa đã trừ.

Hoặc nói: Một câu chiếu khắp là nói gì?

Thầy nói: Ta không muốn mở miệng ểnh ương.

Sư đang ăn bánh uống trà, không nói với ông tội lỗi.

- Không đáp.

Lại nói: Thứ nhất phải ky lửa.

Bèn đứng dậy đi.

Thay nói: Đại chúng không được cô phụ Hòa thượng.

Sư hoặc nói: Phật pháp có đại sát chỉ là đốt vết thương đau.

Thay nói: Đốt vết thương đau thì được.

Một hôm Sư nói: Đến hầm không Tồn người.

Thay nói: Cũng thế.

Lại nói: Ta biết tốt xấu.

Hoặc nói: Cổ nhân nói: Nêu tức làm dễ”.

Thay nói: Lấy dung mạo chọn người.

Một hôm Sư nói: Đột nhiên là lúc nào?

Thay thưa: Không thể nói Tôm sò.

Hoặc nói: Không phải văn môn tội lỗi rồi đứng dậy đi.

Thay nói: Đi việc không cô khởi.

Sư hoặc nói: Việc mình nếu rõ mới liệu mất cúng dường khác thế nào là việc ông rõ?

Lại nói: Nêu một rõ ba vạn dặm Nham Châu.

Thay nói: Tất cả do Hòa thượng.

Thay nói trước: No.

Sư dơ gậy lên hỏi Tăng: Cái này ông không được nói, thế nào là lỗ mũi của nạp tăng.

Không đáp.

Lại nói: Ông nếu nói không được thì hướng đến trong lỗ mũi nói một câu.

Lại nói: Lửa thiết Tân La, vàng Vân Châu.

Lại nói: đi lên không đủ, nhân Tăng đến tham Sư đưa cà sa lên nói: Ông nếu nói được thì rơi vào trong áo chằng chịt của ta.

Nếu ông nói không được thì ở trong hang quỷ là thế nào?

Thay nói: Ta không có khí lực.

Hoặc nói: Người không rõ mình lỗi chỗ nào.

Thay nói: Đại nhân không hợp như thế.

Một hôm Sư nói: Buông một câu đều hết.

Thay nói: Duyên nuôi con.

Hoặc nói: Không cần chỉ đong về tây, thế nào là người hiểu được Phật pháp.

Thay nói: Ông bà già quê mùa.

Một hôm Sư nói: Ông nếu y bát hạ tòa ràng buộc giết ông, ông nếu chạy lên thì nó chạy giết ông, thế nào là câu không đình chỉ?

Thay nói: Nhanh.

Hoặc nói: Nước Tân La bèn đem một câu hỏi đến.

Thay nói: Liền thỉnh.

Một hôm Sư nói: Vạn pháp từ đâu khởi.

Thay nói: Trên đồng phân.

Sư hoặc nói: Đệ nhất cú là nói gì?

Nếu ông rõ được thì thiết ở Thiểm Phủ nuốt càn khôn.

Thay nói: Cảm ơn Hòa thượng lắng nghe qua lại.

Một hôm Sư nói: Thế nào là trong câu hỏi có mắt?

Thay nói: Mù.

Dạy chúng nói: Nêu một không được nêu hai, cho ông nêu hai thì cho nêu ba.

Thay nói: Mở.

Sư nói: Thiên đường địa ngục vạc sôi lò lửa che đầu ông.

Ba đời Chư Phật luôn ở dưới gót chân ông, sau ba mươi năm lỗ mũi tới trời.

Thay nói: Không thể làm kiến giải Dã Hồ Tinh.

Một ngày nọ nói: Năm âm sáu luật là có hay không.

Thay nói: Không thể làm sản phẩm trong hang tôm cá.

Sư hoặc nói: Một câu thông suốt hơn 50 ngàn bài. Tô Lô tát ha.

Thay nói: Đầu Tam môn đánh trống, hành hương trong điện Phật.

Sư nói: Như nay nửa hạ, chỗ gõ nói đem một câu đến.

Sư lại nói: Mật đất lý có mật đất lý trí.

Lại nói: Mật đất lý cô mật đất lý trí là thế nào?

Thay nói: Bộ lâm.

Lại nói: Gõ.

Một hôm Sư nói: Sau ba mươi năm lãnh hội đi.

Thay thưa: Một chút rơi vào thời tiết.

Lại nói trên đầu sét đánh thành linh tức không hỏi dưới chân ông rỗng bay qua, hãy hỏi một câu.

Thay nói: Sáng mây kéo tối mưa xuống.

Sư hỏi Tăng: Đức Sơn bèn đánh, ông nói học nhân còn có ưu điểm không?

Thay nói: Không có duyên cớ gì.

Trí nhất thiết trí Thanh tịnh, còn sinh diệt không?

Thầy nói: Dạ xoa nói nửa kệ.

Hoặc nói: Nếu biết chớ đi, trong kiếp nào không có Phật Tổ?

Thầy nói: Phát ra.

Dạy chúng nói: Thế nào là câu không lộ tiết tháo?

Người thời nay phải rõ hướng đạo mới được.

Sư có tụng:

*Bất lộ phùng cốt cú
Vị ngữ tiên nhân thảo
Tiến bộ khẩu nam nam
Tư quân đại vọng thố.
Câu tiết tháo không lộ
Chưa nói phân phó trước.
Tiến bộ miệng rì rầm
Biết anh không thi thố.*

Hoặc nói: Trong mười phương coi nước chỉ có pháp nhất thừa, ông hãy nói trong pháp nhất thừa của chính mình, ngoài pháp nhất thừa.

Thầy nói: Vào, lại nói đúng.

Một hôm Sư nói: Năm một nửa phá ba kim, trong lỗ mũi nói hãy hỏi một câu.

Trong biển khiến núi nổi gió lên thuyền.

Hoặc nói: Bể nửa bày ba kim nói chỗ nào trong lỗ mũi mỗi mỗi đưa lên cho ta xem.

Thầy nói: Thượng, trung, hạ.

Hoặc nói: Phân chia cương giới là nói thế nào?

Thầy nói: Văn-thù tự Văn-thù, giải thoát tự giải thoát.

Hoặc Sư nói: Nạp tạng cần được lỗ mũi tức biết được người trong thiên hạ, thế nào là lỗ mũi của nạp tạng?

Thầy nói: Gậy Đức Sơn.

Dạy chúng nói: Nghe cạn tức ngộ sâu, nghe nhiều tức không ngộ.

Mê gặp Đạt Ma.

Hoặc nói: Nạp Tạng cần biết mắt cổ nhân, thế nào là mắt cổ nhân?

Con ẻnh ương nhảy vọt lên trời.

Một hôm Sư nói: Khấp nơi đem một câu đến.

Thầy nói: Thiên tử ở trong chợ ồn ào, Lão Tăng trên đầu trăm cỏ.

Hoặc nói: Hãy nói một câu xem.

Đại thừa: Dấu đầu lòi đuôi.

Một hôm Sư nói: Tướng Nam làm Bắc, tướng Bắc làm Nam, là nói gì?

Thay nói: Do ai?

Hoặc nói: Khi chưa đánh tấm bảng vẽ về trước, Sư nói một câu xem.

Thay nói: Do đâu đến.

Một hôm Sư nói: Cho có là có làm sao tránh được?

Thay nói: Tai họa.

Sư nói: Hiểu họa chẳng phải họa, đã rõ được thế nào là mất?

Thay nói: Ban ngày thấy mặt trời, ban đêm thấy các vì sao.

Một hôm Sư nói: Sáng tối vì sao không cai quản nhau.

Thay nói: Khó làm cười lạ.

Hoặc nói: Lỗi ở chỗ nào? Được thế thì khó.

Thay thưa: Biện.

Một hôm Sư nói: Mênh mông không phân là người làm sao phân chuyện lớn?

Thay nói: Không nên làm kiến giải của hành giả Sa-di.

Sư đưa gậy nói: Chớ nói lão Hòa thượng đối ông, quý và tiến chữ thập ngang dọc khi ở đây hiểu được, chớ cô phụ Lão Tăng.

Thay thưa: Trăm chim vì con mà khuất phục.

Lại nói: Ép cho thì cho.

Sư nói: Thấy không?

Tự nói: Thấy.

Lại hỏi: Thấy gì?

Thay nói: Hoa.

Sư nêu cổ nhân nói: Chí đạo không khó, chỉ hiểm chọn lựa”. Cái này là Tăng đường, cái này là Điện Phật, cái kia là không chọn lựa.

Thay nói: Đâu cần như thế.

Sư nói: Nhỏ hết, nhỏ một nửa là nói gì?

Lại nói: Thế nào là kéo một nửa?

Thay nói: Nhảy ra chết ểnh ương.

Lại hỏi: Thế nào là nhỏ hết?

Thay nói:

Án Sơn sấm chỉ sơn.

Sư nói: Ông tự dày vò, nhất là không được nêu sai.

Thay nói: Việc không cô khởi.

Ngày nọ nói: Biết được nói được ra nói xem, nói nguyên do chỗ

nào?

Thầy thưa: Biết tội.

Hoặc nói: Thế nào là câu không hỏi lại?

Thầy nói: Năm nay khí xuân sớm, đêm đến mặt trời lên, chim cất tiếng hót.

Lại nói trong điện Phật trang nghiêm hương, chấp tay trước tam môn.

Một hôm Sư nói: Nhập hạ đến 11 ngày. Có được vào đầu không? là nói gì?

Thầy nói: Đến ngày 12.

Sư nhân uống trà đưa chén trà lên nói: Một miệng nuốt hết là gì?

Thầy nói: Uống trà đi.

Dạy chúng nói: Hai mươi tám Tổ Tây Thiên, sáu vị Tổ Trung Quốc, các lão Hòa thượng trong thiên hạ, hãy xuất đầu. Qua ở chỗ nào?

Lại nói: Ông ở đây ba đông, hai hạ, bỗng nhiên ra ngoài. Có người hỏi Hòa thượng Vân Môn nói gì, ông trả lời thế nào?

Thầy nói: Mãng vào mặt nhỏ nước bọt đã hồ tinh này.

Thầy nói trước: Ông không phải điên.

Hoặc nói: Cổ nhân nói: Từ cửa vào chẳng quý. Thế nào là cửa?

Thầy nói: Nói được cũng không có chỗ dùng.

Nhân nghe tiếng trống nói: Tiếng trống cần rách y bảy điều.

Lại chỉ Tăng nói: Ôm con mèo đến.

Thầy nói: Không cần người khác.

Sư hỏi Tăng: Việc hành cước tức không hỏi ông.

Ba mươi hai tướng tốt, tám mươi vẻ đẹp, hãy nói một câu xem. Có người nào nói được không?

Thầy nói: Đất-tát-a-kiệt hai ngàn năm.

Hoặc nói: Không hỏi ông về ngôn giáo tông lâm. Đây là trời, đây là đất.

Sư chỉ thân mình nói: Đây là ta. Lại chỉ lộ trụ nói: Đây là cột trụ, kia là Phật pháp.

Thầy nói: Cũng rất khó.

Sư uống trà trong tăng đường dơ khay trà nói: Nướng bánh mang đầu mặc tình ông ăn. Ông nói đây là cái gì?

Thầy nói: Cứt chó khô.

Lại nói: Trà lại uống rồi.

Sư hoặc nói: Ông có biết Đức Sơn không, chớ nói ta đề tốt thành

hèn.

Thầy nói: Cũng biết Hòa thượng vì ta mà đặt ra.

Sư nghe tiếng trống trong giờ thọ trai nói: Ông nói tiếng trống đặt ra làm gì.

Thầy nói: Tiếng trống gọi đi ăn cơm.

Một hôm Sư nói: Cổ nhân nói: Khéo vụng đủ sống chết. Thế nào là sống chết?

Thầy nói: Đi lên không đủ chân, đi xuống không có thừa.

Thượng đường, Đại chúng vân tập Sư nói: Đại chúng thọ trai đi.

Lại hỏi Tăng: Ông nói tôi giết y, có tội không?

Thầy nói: Cũng không phải Hòa thượng đặc biệt như thế.

Nói xong Sư đi lấy gậy đánh vào lộ trụ một cái nói: “Thiên tử Tân La nhảy vọt lên Phạm Thiên”.

Thầy nói: Không cố gì.

Hoặc Sư nói: Thế đế không cần nói, hãy nói một câu đi Phật pháp.

Thầy nói: Tình cha con.

Ngày nọ nói: Người thông minh hãy cho vật gì?

Thầy nói: Chớ dạy tà vay cho người.

Lại nói: Lão Thích-ca, núi Tu-di.

Hoặc nói: Cổ nhân nói: Sáng sáng ôm Phật ngũ, khi thức thì cùng Phật thức. Ông nói người kiến giải môn lung là thế nào?

Thầy nói: Chưa đến.

Hỏi Tăng: Trong mắt không sắc thức, trong thức không sắc nhãn, sắc nhãn đều là không, đâu cần khiến thấy sắc, từ bỏ cổ nhân. Hãy nói một câu.

Thầy nói: Hãy đem bánh man đầu nướng.

Lại nói: Trên mây tuyết thêm Sương.

Lại nói: Có cái gì?

Sư hoặc nói: Chống ngược đầu cờ.

Là cơ thứ mấy.

Thầy nói: Đánh.

Một hôm Sư nói: Người học Phật pháp như cát sông hằng, trên trăm đầu cỏ, hãy nói một câu đi.

Thầy nói: Đủ.

Nhân Sư ra cửa nói: Cổ nhân nói: “Từ cửa vào chẳng quý”, ông nói từ cửa ra thì thế nào?

Thầy nói: Một.

Có lần Sư vào trai đường chỉ Thánh Tăng cúng bát, hỏi tăng rằng: Nếu ông ăn hết, lại giải thoát trong hầm sâu. Nếu ông ăn không hết lại không rên rĩ là thế nào?

Thay nói: Có lần đại chúng ăn cơm.

Thượng đường nói: Cắt đứt tức không được. Nếu ông không lãnh hội sau ba mươi chớ nói không thấy lão Tăng.

Thay nói: Hòa thượng sợ người mai một.

Thay nói: Ngày nay thượng đường đại chúng trước tiên.

Sư lấy gậy đánh vào lộ trụ một cái nói: Ông như thế nào không nói thiền.

Lại nói: Mai một con cái nhà người.

Không đáp.

Tự nói: Hình dáng gánh giá đi qua.

Tự nói trước: Đầu lạ khác người.

Sư hoặc nói: Trong hồ cá biến thành rồng tức không hỏi ông thế nào là đâm mắt cá.

Thay nói: Chấm.

Sư nghe đánh tiếng chùy nói: Thế giới Diệu Hỷ trăm rổ ren, đưa bát đến Hồ Nam ăn cơm.

Một hôm Sư nói: Thế nào là trong lời nói không có thể đế? Thế nào là trong lời nói không có địa ngục?

Thay nói: Trời quang đảng thì mặt trời xuất hiện, mưa xuống thì sấm chớp.

Hoặc nói: Tâm bình thường là đạo, ông bình thường nói một câu đi!

Thay nói: Ba cái bánh, năm cái bánh.

Một hôm Sư nói: Một câu biện tà chánh, bỗng có người hỏi, thế nào là câu biện tà chánh, ông nói thế nào?

Thay nói: Tây Thiên và đất này khác nhau.

Hoặc nói: Trước ngày nay không cần, sau ngày nay không cần. Ngay ngày nay hãy nói một câu đi!

Thay nói: Tốt.

Sư hoặc nói: Bệnh gặp nhân tức ôm, ông nói gặp nhân gì, nói được nói đi!

Thay nói: Còn.

Hoặc nói: Bát muống và cột trụ cách nhau bao nhiêu?

Thay nói: Phân mở thì tốt.

Lại nói: Tầm thường được thế thì tiện.

Một hôm Sư nói: Một câu nhay bén là nói gì?

Thay nói: Lãnh hội.

Hoặc nói: Thế nào là một câu biện từ phong?

Thay nói: Biết giữ thì tốt.

Một hôm Sư nói: Một câu mê thân là nói gì?

Thay nói: Cua ngao sò chết, cũng không Sử dụng.

Một hôm Sư nói: Thế nào gọi là Tông Đê Bà.

Đại nói: Tây Thiên khiến đất này trang nghiêm hơn.

Hoặc nói: Ông nói vật gì đủ bốn đức?

Thay nói: Mèo chết.

Lại nói: Đem cái không đủ đến.

Một hôm Sư nói: Không chọn rừng gai để chạm trổ. Hãy nói một câu đi!

Thay nói: Buông một bên.

Hoặc nói: Có người thấy tất cả là người nào?

Thay nói: Kẻ thu thuế ba thôn.

Ngày khác nói: Không xem ruộng đất nói đem một câu đến.

Thay nói: Điều thuộc Hòa thượng.

Hoặc nói: Nói ngược đem một câu đến xem.

Thay nói: Thừa ha tát.

Ngày khác nói: Một câu dứt thời tiết là nói gì?

Thay nói: Biết thì tốt.

Hoặc Sư nói: Thiên hạ chạy loạn sẽ qua sông nào?

Thay nói: Hãy rước lên.

Sư có khi dờ gậy lên làm thế bắn nói, nhà quan biến khí giới. Xem thử?

Thay nói: Hòa thượng không được phóng qua.

Lại nói: Trước Tăng đường.

Sư hoặc nói: Một đêm ngủ thẳng đến sáng, đem câu đến xem.

Thay nói: Sao không dậy mau.

Hoặc nói: Thế nào là một câu cũng vui.

Thay nói: Cũng không duyên cớ.

Ngày nọ nói: Cho có là có, người này lỗi chỗ nào?

Thay nói: Khổ.

Hoặc nói: Còn có người không biết Tổ Sư.

Thay nói: Trong đạo nhân nghĩa.

Lại nói không lo.

Ngày khác nói: Biết lỗi là không lỗi, không biết lỗi, lỗi cũng

không biết.

Thầy nói: Nóng.

Hoặc nói: Đường Tào Khê có người tục nói chuyện không?

Thầy nói: Hai việc một lúc.

Ngày khác nói: Ngoài Phật pháp, hãy nói một câu đi!

Thầy nói: Một cái càng nhiều.

Hoặc nói: Đã biết chỗ đến, trong kiếp nào không có Tổ Sư.

Thầy nói: Ta năm nay không tiện.

Hoặc nói: Tất có không sống, không học thiên, không học đạo.

Thầy nói: Vì sao nhân.

Hoặc nói: Còn có nuốt không hết câu không?

Thầy nói: Rắn.

Sư lấy gậy đánh vào cột trụ nói: Chỗ nào đến?

Tự nói: Tây Thiên đến.

Lại nói: Đến đây làm gì?

Tự nói: Nói Phật pháp. Rồi quát một tiếng. Khi kẻ đường hở ra.

Lại lấy gậy đánh một cái rồi đi lại đưa lên hỏi Tăng: Ông nói ý ta thế nào?

Tăng bèn hỏi: Chỉ như ý Sư là thế nào?

Thầy nói: Không cần đi ở.

Lại nói: Sư tử cắn người.

Lại nói Tăng: Chỉ như đượng cơ hợp xướng được lời gì?

Thầy nói: Phát.

Lại nói: Trẻ già trăm năm ca múa.

Một hôm Sư nói: Một câu vôi vàng là thế nào?

Thầy nói: Nhân một việc nhất trí mãi.

Hoặc nói: Đại Tạng giáo sẽ biện như thế nào?

Thầy nói: Một chấm.

Ngày nọ nói: Phật điện vì sao không thấy tăng đường.

Thầy nói: Đau.

Hoặc nói: Mũi nạp tăng tức không hỏi ông, rửa khối đất trong bàn, hãy nói một câu đi!

Thầy nói: Chỉ gãy tay.

Lại nói: Lỗ mũi Nạp tăng lại nói thế nào?

Thầy nói: Ngao du sơn thủy.

Hoặc Sư hỏi Tăng: Thế nào là câu không tịch?

Không đáp.

Sư nói: Ông hỏi ta nói cho ông nghe.

Tăng bèn hỏi: Thế nào là câu không tịch?

Sư đáp: Bộ.

Thay nói trước: Không thể làm trong hầm quý.

Lại hỏi: Thế nào là Bộ.

Thay nói: Hội ý này.

Lại nói: Năm chữ Văn-thù.

Hoặc nói: Thế nào là câu Nhập gia tùy tục.

Thay nói: Quân tử không vào.

Ngày khác nói: Thế nào là một câu Đề cương?

Thay nói: Nam Tuyết Phong, Bắc Triệu Châu.

Ngày nọ nói: Linh miêu không động căn lõi chỗ nào?

Thay nói: Nhầm bao nhiêu người.

Hoặc nói: Một hột tròn sáng đã lâu.

Chẳng thể sắc thanh rõ được, là cơ thứ mấy?

Thay nói: Không thể làm mỗi cho hang dã hồ.

Một hôm Sư nói: Mần vải lưới ngọc đánh rồng, lưới tơ vải đánh bắt ngao sò, ông nói ốc trai rơi vào chỗ nào?

Thay nói: Đủ mất.

Sư nhân lúc cỡi bảy điều nói với Tăng: Ông nói kiếp lai sinh đều lãnh hội Phật pháp phải không?

Tăng không nói.

Thay nói: Hòa thượng may là Đại nhân.

Lại nói: Ta không dám nói.

Lại nói: Vì sao không dám nói?

Lại nói: Tự có Hòa thượng.

Sư ban đêm hỏi Tăng: Ăn bánh là La Hán Được thạc.

Còn đem được tất la (món ăn thời xưa) chùy đến đây không?

Không đáp.

Thay nói: Ngày nay gió đông thổi.

Sư hoặc nói: Ông nếu không tương đương hãy theo cổ nhân xây dựng hóa đạo trong tông môn, hãy nói đi, nếu nói không được thì đến chỗ khác mà nói.

- Nói gì?

Thay nói: Trước hết còn có thể.

Ngày khác nói: Sáng tức chiều, gần tức sáng là nói gì?

Thay nói: Vào nước mới thấy người dài.

Lại nói: Lại không cần.

Sư dơ gậy nói: Hãy hiểu ở chỗ này, cũng có lợi ích, cũng không

lợi ích, đều không lãnh hội thì mê mờ Phật tánh, không biết gì là chân như.

Thầy nói: Đi lên không đủ chân, đi xuống không có thừa.

Ngày nọ nói: Vạn pháp từ đâu khởi?

Thầy nói: Không thể đến Hòa thượng nói trong miệng ểnh ương.

Nhân giờ trai nghe tiếng trống đánh nói: Cổ nhân nói: Tất cả tiếng là tiếng Phật. Gọi là tiếng Phật hay gọi là tiếng trống.

Thầy nói: Hòa thượng nói rồi.

Lại nói: Hòa thượng không nên ăn miến.

Nhân thấy Tăng đến tham Sư đánh vào lộ trụ một cái, nói: Đến đây lừa ta.

Thầy nói: Chỉ đánh lộ trụ. Sư đánh một cái nói: Vì người tự an.

Một hôm Sư nói: Chỉ đạo không khó, chỉ hiểm lựa chọn, thế nào là không lựa chọn?

Lại nói: Sắc thân Như Lai đẹp như cây la la lý.

Thầy nói: Không ra.

Thầy nói trước: Cổ nhân nói rồi.

Nhân giờ trưa đánh vào tấm trướng tòa một cái nói: Ăn cái này.

Lại đánh vào bàn cơm một cái nói: Không ăn cái này.

Thầy nói: Một chùy hai đúng.

Nhân gánh gạo Sư hỏi Tăng: Người gánh gạo hay gạo gánh người?

Thầy nói: Đều được.

Lại nói: Gánh gạo khổ còn có thể được.

Lại hỏi Tăng: Cầu lớn có bao nhiêu gạo?

Tăng đáp: Bảy mươi thạch.

Sư đưa gậy lên nói: Bảy mươi thạch gạo một lúc trên đầu gậy gánh đem đến thì được, nếu gánh không được thì ông chết đói.

Thầy nói: Không thể là nho nhỏ.

Một hôm Sư nói: Có chỗ nói chồn hoang kêu, không nói Sư tử rống.

- Thế thì ta làm chồn hoang kêu.

- Thế nào là Sư tử hống?

Thầy nói: Chín lần chín tám mươi mốt.

Sư hoặc nói: Hai chữ mai một không cần nói.

Thầy nói: Lãnh hội sâu về lòng từ bi của Hòa thượng.

Lại nói: Nên ta sắp xếp.

Sư hoặc nói: Thiện Tài vào cửa cũng nói làm sao ra được.

Thay nói: Sáng đạo La Phù.
Hoặc nói: Bánh ông cắn ngang cắn dọc, không lia ở đây, hãy nói một câu đi!
Thay nói: Ngày nay bún miến mới.
Hoặc nói: Có thưởng có phạt, hãy nói một câu đi! Thay nói: Gặp tiện tức quý, trời tạnh mặt trời mọc. Hoặc nói: Rỗng ản Sư chìm khởi từ đâu?
- Thế nào là câu không sống? Thay nói: Có gì khó biện.
Một hôm Sư nói: Một câu gở là nói gì? Thay nói: Lừa sinh ngựa, ngựa sinh la.
Hoặc nói: Thế nào nói được dứt được bàn luận?
Thay nói: Năm sau lại có chuyện mới, làm loạn gió xuân mãi chưa thôi.
Một hôm Sư nói: Biện được thân sơ, vì sao thân sơ lại sai SỬ? Thay nói: Ai xếp đặt được.
Hoặc nói: Cổ nhân nói: Hiểu tức giữa đường thọ dụng, không hiểu tức rãi khắp thế đế, tròn đầy. Hãy nói một câu đi!
Một tiền hai tiền, hai tiền ba tiền. Một hôm Sư nói:
Hãy nói một câu đi! Thay nói: Đi lên không đủ.
Nên cuối hạ hỏi Tăng: Đầu thu cuối hạ bình thường không xúc chạm, hãy nói một câu đi!
Thay nói: Đầu ba một giữa chín cuối bảy. Sư hỏi Tăng:
Toàn thân là nước thì ai ăn?
- Đến làm cười cho Hòa thượng.
Một hôm Sư nói: Ba ngày không gặp nhau, không được xem là cự thời là thế nào?
- Mười.